

Consiliul Județean Covasna
Kovászna Megye Tanácsa
Covasna County Council

Biblioteca Județeană BOD PÉTER
BOD PÉTER Megyei Könyvtár
BOD PÉTER County Library

Nr. înreg.: 515 / 14. 10. 2026

PROIECT DE MANAGEMENT

PENTRU PERIOADA 01. 11. 2026 – 31. 10. 2031

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „BOD PÉTER”
SFÂNTU GHEORGHE, JUD. COVASNA

Director,

dr. SZONDA Szabolcs PhD

Introducere

Prezentul proiect de management identifică direcțiile strategice, cadrul operațional, respectiv resursele financiare, spirituale și umane care să facă posibilă funcționarea în condiții optime, eficiente și atractive a Bibliotecii Județene „Bod Péter” – Bod Péter Megyei Könyvtár din Sf. Gheorghe, județul Covasna (în continuare: instituția), atât la nivel de conducere (management), cât și la nivelul organizării și desfășurării activității angajaților, respectiv pe planul relației instituției cu utilizatorii săi, cât și pe cel al impactului său asupra acestora. În acest sens, proiectul analizează situația actuală a instituției, și se străduiește să prevadă cât mai precis cu putință evoluția acesteia, mai ales pe termen scurt și mediu, sub rezerva unor procese și fenomene externe de neprevăzut (cum a fost, de exemplu, pandemia). Proiectul operează cu formulări pe cât posibil succinte, despre aspectele esențiale, urmând ca la interviu să fie dezvoltate anumite subiecte ale sale, la solicitarea onoratei comisii de evaluare.

Totodată, pornind de la rezultatele și obiectivele de până astăzi ale instituției, proiectul stabilește pentru perioada 2026–2031 elementele esențiale ale unui proces de dezvoltare continuă și durabilă a instituției, subsumat *viziunii manageriale*, rezumată astfel:

Instituția să fie în continuare:

** un loc de întâlnire preferat al comunității, una dintre instituțiile culturale cele mai frecventate pe plan local;*

** o resursă reală și viabilă de cultură, informație și spiritualitate, promotor al lecturii, documentării și al educației continue, și prin formularea unor răspunsuri adecvate la provocările aduse de cultura digitală;*

** capabilă să contribuie în mod real, mai ales prin fondul său beletristic și cel documentaristic ținând de istoria locală și regională, la formularea și exprimarea identității comunității covășnene;*

** capabilă să-și asume un rol regional complex ca instituție profesională și de specialitate, respectiv, în mod potențial, să fie cel puțin la același nivel calitativ cu instituțiile similare din regiune și din țară;*

** capabilă să se adreseze eficient și atractiv unui public utilizator de dimensiunea numerică a cel puțin unui sfert din populația localității în care își are sediul, proiectat pe toate categoriile de vârstă și ocupaționale, la serviciile și programele instituției apelând, pe cât posibil, persoane care asociază modul de viață activ și cu curiozitatea intelectuală, cu apetitul pentru cunoaștere, fiind conștienți de oferta culturală destinată satisfacerii nevoilor lor spirituale, fructificând-o din plin pe aceasta.*

De asemenea am ținut cont în organizarea, coordonarea și desfășurarea activității de misiunea instituției, sintetizată astfel: este o bibliotecă publică de tip enciclopedic, cu personalitate juridică, de importanță regională, destinată satisfacerii cerințelor și necesităților culturale și informaționale ale comunității multietnice din județul Covasna, fără deosebire de statut social sau economic, vârstă, sex, apartenență politică, religie ori naționalitate, axându-se în mod preponderent pe colecții formate din documente editate în limba maghiară și română. Am urmărit concomitent raportarea permanentă, ca repere funcționale, la obiectivele generale ale instituției: *funcția de constituire și de dezvoltare a colecțiilor; funcția de organizare a colecțiilor; funcția de conservare a colecțiilor; funcția de comunicare a colecțiilor și de informare; funcția de cercetare; funcția de educare și de recreere; funcția de îndrumare metodologică.*

Există în mod real atât oportunități, cât și riscuri care pot apărea ca urmare, pe de o parte, a diversificării din ce în ce mai intense a ofertei culturale și a celei de petrecere a timpului liber, iar pe de altă parte a existenței în mod progresiv a unor mijloace variate pentru citit și pentru procurare de informații. De aceea un *element-cheie* al relației instituționale cu utilizatorii instituției (cu publicul său) trebuie să fie în continuare modul de abordare personală, empatică, respectiv comunicarea interumană credibilă, prestația

profesională cât mai bună, furnizoare de impresii pozitive persistente, în spiritul trăirilor comunitare veritabile – într-un fel și ca alternativă la utilizarea excesivă a mijloacelor de lectură și de informare electronice, digitale, destinate uzului individual, acestea fiind ultraperformante și practice, însă prezentând atât posibilitatea de a primi informații neverificate, necredibile, cât și tentația înstrăinării de spațiile și evenimentele comunitare, pe care le oferă și instituția.

A. Analiza socio-culturală a mediului în care își desfășoară activitatea instituția și propuneri privind evoluția acesteia în sistemul instituțional existent

1. instituții, organizații, grupuri informale (analiza factorilor interesați) care se adresează aceleiași comunități

În municipiul Sfântu Gheorghe funcționează, pe lângă instituție, mai multe alte instituții culturale (de spectacole, de organizare culturală, deținătoare de colecții, respectiv de administrare–animare a sferei culturale), astfel și următoarele: Teatrul „Tamási Áron” (de care aparține Teatrul de Păpuși „Cimbora”, respectiv trupa de teatru-mișcare M Studio), Teatrul „Andrei Mureșanu”, Muzeul Național Secuiesc (de care aparține și Galeria de Artă „Gyárfás Jenő”, respectiv Spațiul Expozițional de Artă Contemporană MAGMA, având și trei unități subordonate în județ: Muzeul „Haszmann Pál” din Cernat, Muzeul Breslelor din Târgu Secuiesc, Muzeul Etnografic Ceangăiesc din Zăbala), Muzeul Carpaților Răsăriteni, Teatrul Coregrafic și de Dans Folcloric „Trei Scaune”–„Háromszék”, Casa de Cultură Municipală „Kónya Ádám”, Școala Populară de Arte și Meserii (în care a fost înglobat recent Centrul de Cultură al Județului Covasna), Casa cu Arcade, Casa „Míves”, Centrul de Artă Transilvăneană. De asemenea, în oraș funcționează mai multe cafenele și pub-uri care organizează sau găzduiesc acțiuni și evenimente culturale (Fapados, Orfeum, Szimpla, Tein, Zamat etc.).

Se poate constata pe baza experiențelor empirice de studiere a publicului diferitelor manifestări culturale din oraș, că dintre acestea, publicul-țintă al instituției se interferează în cea mai mare măsură cu cel al Muzeului Național Secuiesc, cel al Teatrului Coregrafic și de Dans Folcloric „Trei Scaune”–„Háromszék”, cel al Casei de Cultură Municipale „Kónya Ádám”, cât și cel al celor două teatre, respectiv cel al cafenelelor și pub-urilor cu ofertă de programe culturale (segmente de public care, se înțelege, se compun într-o măsură însemnată din aceleași persoane).

În ceea ce privește mediul cultural local, în studiul cuprinzător intitulat *Vitalitatea culturală – Ediția 2021. Topul performanțelor culturale urbane*¹, apărut în 2022, se afirmă că municipiul Sfântu Gheorghe are o prezență constantă în clasamentul vitalității culturale. Aceasta se poate datora, în cea mai mare parte, intervențiilor sau inițiativelor orientate spre consolidarea factorilor ce constituie fundamentele unei vieți culturale active. Cu alte cuvinte, datele indică faptul că orașul Sfântu Gheorghe îndeplinește condiții de bază ale vitalității culturale (infrastructură, investiții publice și private, personal specializat – toate cu valori peste media națională). În schimb, se remarcă probleme în ceea ce privește rata de participare a populației la evenimente și activități culturale, ceea ce sugerează o slabă valorificare a resurselor existente.

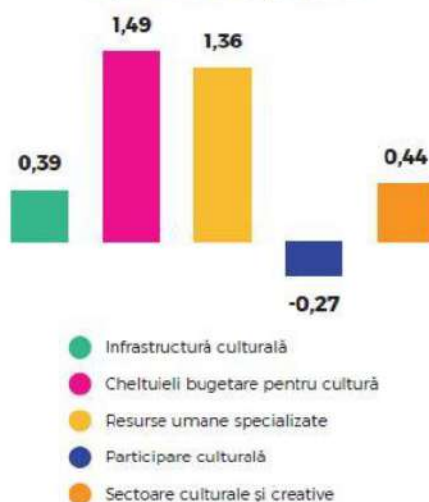
Tabelul 2. Top 10 orașe conform indicelui de vitalitate culturală

Orașul	Poziția în clasamentul vitalității culturale 2019	Scorul indicelui de vitalitate culturală 2019	Poziția în clasamentul vitalității culturale 2016	Scorul indicelui de vitalitate culturală 2016	Populație 2019
Sibiu	1	1,28	4	0,61	168.746
Cluj-Napoca	2	0,82	1	1,00	325.154
Sfântu Gheorghe	3	0,68	2	0,93	64.093
Miercurea Ciuc	4	0,54	3	0,77	41.613
Alba Iulia	5	0,42	7	0,49	74.718
Târgu Mureș	6	0,38	5	0,29	147.788
Botoșani	7	0,31	11	0,31	120.490
Arad	8	0,23	18	0,16	176.948
Suceava	9	0,23	22	0,04	126.078
Brașov	10	0,19	14	0,37	289.763

¹ https://www.culturadata.ro/wp-content/uploads/Vitalitatea-culturala-a-oraselor-2021_ro_full.pdf

Dincolo de aceste aspecte, analizele indică faptul că municipiul Sfântu Gheorghe înregistrează cea mai ridicată valoare a indicatorilor privind resursele umane specializate în raport cu întregul set de orașe supuse analizei. Ținând cont de faptul că, din anul 2016 în anul 2019, se constată o îmbunătățire considerabilă a indicatorilor privind sectoarele culturale și creative, se poate considera că *municipiul Sfântu Gheorghe se află într-o continuă dinamică și are un potențial de creștere prin punerea în funcțiune a unor mecanisme interne de coagulare a capitalului cultural.*

Graficul 3. Scoruri obținute pentru subindicii care au compus indicatorul de vitalitate culturală, orașul Sfântu Gheorghe (2019)

Se poate vorbi nu doar pe plan local, ci și pe plan regional (județean) de o viață culturală intensă, acest lucru fiind confirmat și de oferta culturală locală (mai ales cea a municipiului Sf. Gheorghe) și județeană, la nivel cotidian.

În *Strategia de dezvoltare a județului Covasna 2015–2020 („Planul Potsa”²)*, cu privire la viața culturală a regiunii, sunt definite următoarele elemente-cheie ale acesteia: promovarea valorilor culturale locale, a patrimoniului specific local, conectarea locuitorilor la fenomenul cultural general. De asemenea este evidențiată arta contemporană ca fiind cea spre care se orientează actul cultural în ansamblu. (A se vedea la pag. 84. a Strategiei.)

Am convingerea că din prezentul proiect reiese: instituția este în ton cu aceste tendințe, pe plan funcțional și pe planul serviciilor prestate publicului și comunității, de asemenea se înscrie în modelul de funcționare al bibliotecilor publice de astăzi din România, atât pe planul elementelor-cheie ale acestui model (care se reflectă în Introducerea prezentului proiect), cât și pe planul activităților strategice ale instituției, așa cum acestea se prefigurează și în proiectul de față.

Chestiunea tratată în acest subcapitol implică și rețeaua de relații existentă a instituției, care poate fi considerată una deosebit de bună, propulsând-o pe aceasta, de-a lungul anilor, în postura de partener profesional și organizatoric cu un rol din ce în ce mai important în viața culturală transilvăneană. *Stabilirea parteneriatelor culturale eficiente și reciproc avantajoase*, în privința activității instituției în general sau în vederea unor evenimente organizate în comun, cu entitățile culturale și organizațiile civile din localitatea-gazdă și din regiune, este și va fi și pe viitor un factor deosebit de important al activității manageriale.

Instituția are o instituție de profil înfrățită, Biblioteca „Eötvös Károly” din Veszprém, are relații profesionale excelente cu Biblioteca „Bródy Sándor” din Eger, cu Biblioteca Județeană Pest „Hamvas Béla” din Szentendre (toate din Ungaria), cu Institutul

² https://www.kvmt.ro/f/jelentesek_tanulmanyok/Anexa_Planul%20Potsa_Strategie_Covasna.pdf

Bibliotecar din Budapesta, cu Biblioteca Națională „Széchenyi” a Ungariei, respectiv cu celelalte biblioteci județene din România (mai ales cu cele din județele învecinate: Harghita, Brașov), majoritatea angajaților instituției fiind membri ai Asociației Bibliotecarilor Maghiari din România, cât și ai Asociației Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România.

Partenerii organizatorici și culturali cei mai frecvenți ai instituției au fost în ultimii cinci ani următorii: Asociația „Băieții din strada Pál”, Asociația Culturală din Regiunea Trei Scaune, Asociația Culturală „Mikes Kelemen” din Județul Covasna, Asociația Culturală și de Tineret Prospero, Asociația Culturală Voces-Proart, Asociația Forul Tinerilor din Sfântu Gheorghe, Asociația Jurnaliștilor Maghiari din Ținutul Secuiesc, Asociația MERT, Asociația Susținătorilor Bibliotecii „Bod Péter”, Asociația TeleTár, Asociația TipeTupa, Asociația Vadon, Cafeneaua Zamat, Casa de Cultură „Kónya Ádám”, Ceainăria Tein, Centrul de Cultură al Județului Covasna, Cinema Arta, Colegiul Național „Székely Mikó”, Colegiul Național „Mihai Viteazul”, Fundația „Mihai Viteazul”, Institutul Liszt – Centrul Cultural al Ungariei, Liceul de Arte „Plugor Sándor”, Liceul Teoretic „Mikes Kelemen”, Teatrul „Andrei Mureșanu”, Teatrul „Tamási Áron” (toate din Sfântu Gheorghe), grădinițele și școlile din municipiul Sfântu Gheorghe, organizația de femei și cea din regiunea Trei Scaune a UDMR, postul de radio Sepsi (Sfântu Gheorghe), Asociația Culturală „Haszmann Pál”, Muzeul „Haszmann Pál” (Cernat), Centrul Cultural „Vigadó”, Asociația Kézdiszékért (Tg. Secuiesc), Editura Tortoma (Baraolt), Biblioteca Județeană „Kájoni János”, redacția revistei culturale „Székelyföld” (Miercurea-Ciuc), postul de televiziune Erdély TV, Radio România (Târgu Mureș), Facultatea de Litere a Universității Transilvania (Brașov), Fundația Communitas, Liga Scriitorilor Maghiari din Transilvania (Cluj-Napoca), Fundația Progress (București), Asociația „Iubesc Újbuda”, Editura „Hétkrajcár”, Fundația Pentru Educația privind Ocrotirea Animalelor, Galeria de Artă pentru Copii și Tineret „Deák 17”, Muzeul Literaturii „Petőfi” și Agenția Literară „Petőfi”, Societatea de Lectură din Ungaria, Uniunea Scriitorilor din Ungaria (Budapesta),

Fundația Savaria University Press (Szombathely, Ungaria), respectiv, nu în ultimul rând, bibliotecile publice din județul Covasna și publicul paginilor de Facebook și de Instagram, cât și al paginii web ale/a instituției, prin receptivitatea și interactivitatea de care a dat dovadă, datorită cărora programele și acțiunile noastre online au avut efectul și aportul scontat.

Instituțiile care acordat și acordă sprijin determinant pentru instituție sunt Consiliul Județean Covasna (forul susținător al acesteia) și Primăria, respectiv Consiliul Local al Mun. Sfântu Gheorghe.

Instituția se poate baza pe un cerc de voluntari, care sprijină îndeosebi desfășurarea programelor și proiectelor cultural-educative și profesionale ale sale.

În Sfântu Gheorghe, evenimentele instituției se desfășoară preponderent în incinta proprie, există însă și alte locații partenere, exterioare, cum au fost, în perioada 2021–2026, Arena Seps (la edițiile anuale ale târgului de carte și festivalului de literatură contemporană SepsBook), bibliotecile comunale din Aita Mare, Cătălina, Ghelița, Turia și Zăbala, Cafeneaua Zamat, Ceainăria Tein, Cinema Arta, Fabrica de Țigarete (festivalul Tabako), Orfeum Pub, grădina Muzeului Național Secuiesc și parcul central al municipiului (activități în cadrul programului pentru copii al zilelor orașului), grădinițele și școlile din municipiul Sf. Gheorghe, Muzeul „Haszmann Pál” din Cernat, Teatrul „Tamási Áron” (la festivalul PulzArt), Trenulețul turistic (pentru programul de 15 Martie destinat elevilor), respectiv Filiala instituției.

Trebuie menționat și faptul că anumite acțiuni culturale ale instituției au avut mai multe locații de desfășurare, situate în județul Covasna, dar și în afara lui (Budapesta, Cernat, Baraolt, Târgu Secuiesc, Miercurea-Ciuc, Odorheiu Secuiesc, Târgu Mureș), ceea ce face din instituție un partener organizatoric cu un rol deosebit de important în viața culturală transilvăneană.

2. analiza SWOT (a mediului intern și extern)

Puncte forte

- a) asigurarea la un nivel semnificativ și cu rutină considerabilă, respectiv cu note inovative a serviciilor de bibliotecă (împrumut, lectură, consultanță etc.), adaptare eficientă a acestora la situații generale neobișnuite (pandemie);
- b) fond de carte, de publicații, de materiale documentare și multimedia consistent, divers și funcțional, suprafață OPAC funcțională (catalog electronic disponibil), posibilități interactive oferite cititorilor, pentru a-și gestiona de la distanță activitatea de utilizare a bibliotecii;
- c) capacitate stabilă de a atrage donații de carte;
- d) imagine pozitivă a instituției, atât în comunitatea pe care o deservește, cât și în comunitatea profesională din România și din Ungaria, rol activ și serios jucat în contextul cultural local și regional;
- e) sprijin și înțelegere constant(ă) din partea Consiliului Județean Covasna pentru planurile și necesitățile instituției, colaborare foarte bună pe proiecte și cu Primăria și Consiliul Local a(l) mun. Sfântu Gheorghe;
- f) relații profesionale dinamice cu sfera organizațională bibliotecară din România și din Ungaria;
- g) asigurarea regulată, creativă și inovativă a derulării de proiecte și evenimente culturale, și prin stabilirea și valorificarea unor parteneriate locale, regionale, naționale și internaționale;
- h) preocuparea pentru informatizarea cât mai eficientă a serviciilor asigurate de instituție;
- i) accesibilitate foarte bună a sediului instituției prin localizarea centrală, atractivitatea acestui, cât și a Filialei, flexibilitate în deservirea publicului (și prin serviciul „biblioteca mobilă”, respectiv prin dezvoltarea fondului de cărți audio și de altă natură);
- j) existența unei asociații de sprijin a instituției.

Puncte slabe

- a) probleme privind spațiile de depozitare și de deservire disponibile, carențe privind reabilitarea interioară sub aspect estetic și funcțional a sediului instituției, sistem de încălzire, respectiv mobilier de depozitare și de deservire în mare parte vechi și uzat*
- b) lipsa unui sistem de contorizare automatizată a vizitelor și a unui sistem de securizare automatizată a mediului intern din instituție;
- c) lipsa unei strategii naționale de dezvoltare a bibliotecilor publice și existența unei legi a bibliotecilor depășită, impact negativ al acestor fapte asupra funcționării și a culturii organizaționale a instituției, acestea fiind într-o anumită măsură improvizative; lipsa experienței asistate în utilizarea sistemului de control intern managerial;
- d) salarizare precară și lipsa instrumentelor de motivare financiară a performanței angajaților, respectiv a orelor suplimentare lucrate, lipsa unor categorii de cheltuieli necesare în mod esențial pentru desfășurarea de acțiuni și programe culturale (fond de protocol, fond de onorarii etc.).
- e) blocaje dese, generate de legislație la nivel central, în ceea ce privește asigurarea unei dinamici normale și benefice pe planul fluctuației resursei umane.

Oportunități

- a) plan municipal de construire / amenajare a unui sediu nou, adecvat pentru instituție, proiect aflat în faza de pregătire și de proiectare;
- b) în cadrul autorității, Consiliul Județean Covasna, plan demarat de reabilitare a unei foste centrale termice din proximitatea instituției, construirea unui centru de conferințe, imobil care ar fi utilizat și de către biblioteca noastră;
- c) promovarea excelenței, a experimentului și a inovației atât pe planul ofertei culturale și profesionale, cât și pe planul serviciilor asigurate;
- d) atragerea unor fonduri materiale și financiare din sfera aplicațiilor pentru finanțări culturale și din sectorul privat, sub formă de sprijin financiar, respectiv sponsorizări și relații de tip barter cultural;

- e) consorții interbibliotecare în cadrul programelor și proiectelor profesionale și culturale;
- f) posibilitatea atragerii, împreună cu Consiliul Județean Covasna, print străduință și efort comun(ă), a unor finanțări din PNRR pentru dezvoltarea și fortificarea funcționării instituției și a bibliotecilor publice din județul Covasna;
- g) o colaborare potențial mai intensă și reciproc mai prodigioasă cu structurile de învățământ superior din oraș / județ.

Riscuri (amenințări)

- a) scăderea numărului locuitorilor regiunii pe care instituția o deservește, respectiv intensificarea fenomenului analfabetismului funcțional;
- b) lipsa unei strategii operaționale naționale consecvente și perseverente privind dezvoltarea coordonată a bibliotecilor autohtone, și cu privire la informatizarea serviciilor acestora, respectiv legislație specifică depășită, a cărei actualizare parțială diminuează rolul și impactul metodologic al bibliotecilor județene (a se vedea art. XIV. din OUG 7/2026);
- c) mărirea decalajului dintre bibliotecile echipate și informatizate în mod corespunzător, respectiv celelalte, care nu dispun de dotările aferente, mai ales în mediul rural, unde bibliotecile publice sunt expuse unei erodări din ce în ce mai accentuate, datorită neglijării lor de către autoritățile locale (cf. formulării dintr-o analiză efectuată de Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România: „... decalajul profund dintre mediul urban și cel rural în ceea ce privește resursele, dotările, colecțiile, utilizarea serviciilor și infrastructura digitală. Această »fractură digitală« riscă să adâncească inegalitățile sociale și educaționale.”³);
- d) cf. analizei menționate la pct. c): „Sistemul național de biblioteci se confruntă cu o criză acută a resurselor umane, marcată de îmbătrânirea forței de muncă, o feminizare pronunțată și o distribuție inegală a personalului calificat, toate acestea amenințând sustenabilitatea și capacitatea de modernizare a profesiei.”

³ A se vedea: <https://anbpr.org.ro/wp-content/uploads/2025/08/Analiza-Problemelor-Sistemului-National-de-Biblioteci-din-Romania.pdf>

- e) efectele puternice ale culturii preponderent vizuale și virtuale, ale *cyberspace*-ului asupra „galaxiei Gutenberg”, a cărților, a lecturii și a relației cu biblioteca a generațiilor tinere;
- f) statutul în continuare defavorizat al culturii scrise pe planul fondurilor bugetare de stat care revin domeniilor aferente;
- g) creșterea treptată, continuă a prețului documentelor de bibliotecă tipărite, în condițiile unor resurse financiare care nu pot urmări această creștere;
- h) instaurarea nedorită, din nou, a unui context general pandemic și restrictiv, care poate zădărnici sau limita drastic realizarea obiectivelor instituționale.

* În sensul menționat aici, *sunt imperios necesare următoarele:*

- recepția parțială a lucrărilor deja finalizate în procesul de reabilitare și refuncționalizare a sediului instituției, soluționarea administrativă a situației existente în acest sens (detaliată în capitolul B., subcapitolul 3a);
- finalizarea lucrărilor începute în procesul mai-sus menționat, însă neterminate, ca spațiile respective să devină minim utilizabile.

3. analiza imaginii existente a instituției și propuneri pentru îmbunătățirea acesteia

Instituția funcționează cu statut de bibliotecă județeană, în forma organizatorică actuală, din anul 1974. Deține o sală festivă mare, destinată desfășurării unor evenimente culturale cu public mai numeros, fiind un spațiu comunitar predilect și popular, utilizat în comun, pentru acțiuni culturale, cu Institutul „Liszt” – Centrul Cultural al Republicii Ungare, al cărui sediu este găzduit de clădirea instituției.

Instituția este implicit și biblioteca municipiului reședință de județ în care funcționează, având și o filială în Sfântu Gheorghe. Are, de asemenea, proiecte comune prodigioase cu primăria și consiliul local al municipiului reședință de județ (programul

Könyvelengye / La drum cu lectură, târgul de carte și festivalul de literatură contemporană SepsiBook etc.).

Instituția răspunde din punct de vedere profesional și metodic de funcționarea celor 23 de biblioteci publice municipale, orășenești și comunale funcționale din județul Covasna, acordându-le acestora asistență în acest sens.

Instituția deține o colecție considerabilă de documente de uz și de utilitate public(ă), care se constituie atât din material cu caracter general (enciclopedic), cât și de natură specifică, astfel și un fond cultural maghiar important. Acordă o atenție sporită dezvoltării Depozitului Legal pentru publicațiile editate în regiune, mai ales celor cu implicații și referiri covășnene ținând de istoria locală și regională, dar și edițiilor și publicațiilor maghiare din România, apărute din 1990 încoace, asumându-și treptat un rol de bibliotecă colectoare pentru acestea, cu exigența procurării lor fără lipsuri. Acest lucru este în strânsă legătură cu managementul și dezvoltarea fondului de Depozit Legal (DL), care însuma – la sfârșitul lui iulie 2026 – 2302 de documente. Pe acest segment, chiar dacă producția editorială înregistrează în continuare indicatori mai mici, mai reținuți (ceea ce explică într-o oarecare măsură afluxul mai redus de documente DL), este încă destul de mult de lucru, în sensul conștientizării mai bune a editurilor și altor firme sau organizații în cauză, ca să fie acoperită și mai eficient aria de proveniență a acestor documente de bibliotecă.

Înnoirea colecției instituției se realizează prin achiziții efectuate, respectiv prin donații primite.

Fondul instituției, existent la 12. 10. 2026, număra 246.697 de documente bibliotecare, la sediu și la Filiala din Sfântu Gheorghe (cărți, periodice tipărite: 243.284; documente electronice: 3413). Din totalul documentelor existente în colecția instituției la data menționată, 140.271 sunt în limba maghiară, 92.138 în română, 5.672 în engleză, 4.526 în franceză, 3.404 în germană, 492 în rusă, 77 în spaniolă, 117 în alte limbi.

Statistica indică (pe baza datelor înregistrate la finele lunii iulie 2026) 8578 de utilizatori înscriși, dintre care 281 de noi-înscriși în perioada ianuarie–iulie 2026. S-au înregistrat – în perioada 2021–2026 – 201.844 de vizite la bibliotecă, 276.118 de vizite virtuale la resursele instituției, respectiv 365.672 de tranzacții de împrumut individual. Toate acestea pe un fond compus din 272.595 de documente de bibliotecă (la 31 iulie 2026), cu un indice de frecvență însumat, calculat pentru perioada 2021–2026 (nr. total de vizite / nr. total de utilizatori) de 55,72.

În ultimii patru ani s-a produs o relansare îmbucurătoare a activității Filialei instituției, aflată în str. Sporturilor din Sfântu Gheorghe, activitate bazată și orientată mai ales pe categoriile tinere de utilizatori. La această unitate a instituției (care are un program mai flexibil cu publicul, cu orar și după-amiaza, respectiv, în fiecare a doua sâmbătă; cerc regulat de lectură și de artă meșteșugărească pentru copii, promoție mai intensă și mai vizibilă a colecției, cu semnalarea noutăților) s-au înregistrat în perioada 2021–2026 în total 29.916 de vizite, respectiv 37.554 de tranzacții de împrumut individuale, iar pentru perioada ianuarie–iulie 2026 acești indicatori arată astfel: 4154, respectiv 5519.

Instituția își are sediul într-o clădire monument istoric (construită în 1832, fiind fostul sediu al administrației comitatului Treiscaune), și poartă din septembrie 2006 numele lui Bod Péter (1712–1769), preot reformat, scriitor teolog, istoric originar din comuna Cernatul de Sus (jud. Covasna).

Proiectele, programele și acțiunile culturale ale unei instituții, cât și aspectele pentru public ale activității acesteia trebuie comunicate eficient și în mod periodic, respectiv continuu, atât cu scopul transmiterii informațiilor aferente, cât și în scop promoțional. Instituția a recurs în acest sens la câteva mijloace și acțiuni (și le va și utiliza în continuare), cum ar fi:

- informarea periodică a mass-mediei despre programe și despre noutățile din funcționarea ei;

- promoția diferențiată și adresată, în funcție de caracterul programului cultural sau al serviciilor în cauză: utilizare în acest sens pe de o parte a afișelor și flyer-elor cu informațiile adecvate, cât și a invitațiilor transmise catedrelor corespunzătoare din școli sau apelând la listele de corespondență de pe internet ale profesorilor, medicilor, psihologilor etc., în funcție de tema acțiunii culturale în cauză;

- diversificarea conținutului site-ului instituției (www.kmkt.ro) și a paginilor proprii de pe platformele de socializare (Facebook, Instagram, Youtube, Soundcloud), prin care se comunică, atât în maghiară, cât și în română, informații privind serviciile, programele și noutățile instituției;

- panouri publicitare de tip outdoor („mesh”-uri), amplasate pe latura din față a clădirii, în rama ferestrelor, purtând mesaje promoționale în maghiară și română;

- pliante color în maghiară și română care prezintă atât serviciile instituției, cât și cele mai importante activități ale sale, prin texte și fotografii;

- ocazional, reclamă video stradală, atât pentru a populariza serviciile instituției, cât și pentru a informa pe cei interesați despre anumite programe ale sale.

Un obiectiv esențial și al perioadei următoare este *menținerea frecvenței site-ului instituției*, respectiv îmbogățirea ofertei acestuia. De asemenea este la fel de importantă și menținerea, respectiv creșterea frecvenței paginilor de *Facebook* ale instituției, cât și cea a contului *Instagram*, acestea fiind mijloace de informare și de PR excelente. *Pe planul îmbunătățirii acestei activități intenționăm ca instituția să fie prezentă și în alte medii și platforme (de ex. TikTok, rubrică de recomandare de lecturi la radio etc.), cât și să fie promovată pe planul funcționării și a programelor și proiectelor sale prin mai multe minivideouri și alte materiale vizuale animate de această natură.*

După ce a fost relansat în 2012, *site-ului web al instituției* (www.kmkt.ro) i-a fost conferit în 2017 un aspect mult mai modern și cu funcții îmbunătățite, care să facă posibilă consultarea corespunzătoare a conținutului său și de pe telefon mobil, tabletă etc. La mijlocul anului 2024, ca urmare a unor atacuri cibernetice repetate asupra site-ului, l-am refăcut în totalitate, concepând o *pagină web nouă*, cu note inovative și cu elemente interactive mult mai pronunțate, care este în uz din noiembrie 2024. Aceasta înregistra la data de 12 octombrie 2026, conform contorului de frecvență, *21.305 de utilizatori unici*, care au consultat în total *106.179 de pagini*, și totaliza la data menționată *843 de materiale publicate*.

Date de utilizare a paginilor de Facebook și de Instagram ale instituției (la 12. 10. 2026):

Bod Péter Megyei Könyvtár – Biblioteca Județeană „Bod Péter” (<https://www.facebook.com/bodpeterlibrary>): 3774 de follower-i

Fiókkönyvtár – Filiala (<https://www.facebook.com/fiokkonyvtarsepsi>): 552 de follower-i

Gyermekkönyvtár #sepsi Biblioteca pentru copii (<https://www.facebook.com/gyermekkonyvtar.sepsi>): 1320 de follower-i.

Bod Péter Megyei Könyvtár – *Instagram* (@bodpeterlibrary): 857 de follower-i.

Catalogul de pe internet al instituției (OPAC – <https://online.kmkt.ro/>) este, de asemenea, deosebit de utilizat: la data de 12. 10. 2026, contorul său de frecvență indica *406.630 de vizitatori și 337.804 de căutări* efectuate de la lansarea lui în anul 2017, conținând 168.924 de înregistrări.

Pentru publicarea conținuturilor elaborate de instituție, aceasta utilizează și canalul propriu de *Youtube* (<https://www.youtube.com/channel/UC2exRr1DV-5FuTGrqvx0U7A> – pentru materiale video), respectiv cel de *Soundcloud* (<https://soundcloud.com/bpmk-bjbp> – pentru materiale audio), cât și, tot pentru materiale

audio, cel de Soundcloud al asociației de sprijin a instituției (<https://soundcloud.com/user-388431442>).

Ca o noutate pe planul apropierii noastre de public, în anul 2020 a fost creată – pe lângă opțiunile deja existente de rezervare sau solicitare de recomandări prin telefon și e-mail – o modalitate electronică destinată utilizatorilor instituției prin care *cititorii pot să-și acceseze contul de bibliotecă*, având posibilitatea de a vedea istoricul împrumuturilor efectuate, respectiv să rezerve cărți, să prelungească perioada de împrumut etc. De asemenea, în decembrie 2023 *am introdus în uz aplicația Qulto eCard, accesibilă pe dispozitive mobile (telefon, tabletă)*, care face posibilă într-o manieră și mai interactivă, și mai completă, operațiunile menționate anterior, dar și înscrierea online în bibliotecă (<https://qulto.eu/ro/products/ecard/>). Ambele modalități funcționează cu succes deosebit în rândul publicului utilizator.

Precizăm că atât pe suprafețele instituționale de prezență în spațiul online, cât și pe cele nou-create, conținutul a fost și este încărcat pe baza a două principii / obiective esențiale:

- postările / materialele să genereze o interactivitate cât mai intensă și o plajă de reacție cât mai consistentă din partea publicului;
- materiale postate pe aceste suprafețe să fie utilizabile și în perspectivă, în variantă offline / print, pentru prezentare sau expunere (recomandări de carte, înregistrări audio și video de lectură, de basm, de artă meșteșugărească etc.).

De asemenea, am conceput aceste inițiative și programe în așa fel, încât să fie sustenabile, să le putem continua, după caz, indiferent de starea de fapt generală (context pandemic / nonpandemic), ceea ce s-a și întâmplat pe pagina de Facebook a instituției.

Se va pune accent în continuare și pe menținerea și intensificarea *relației prodigioase cu mass media locală, regională și națională*, prin includerea în sfera informărilor periodice a

recomandărilor de cărți nou-achiziționate, iar în spațiul online, continuarea publicării propunerilor de lectură, ocazional sub formă de selecții tematice sau ocazionate de aniversări, evenimente etc.

În ultimii cinci ani s-au publicat, în formă tipărită sau electronică, *în total 487 de materiale de presă* despre programele și/sau activitatea instituției, în acest număr fiind incluse nu doar relatări, cronici sau interviuri din presa scrisă, ci și materialele asemănătoare din presa audio-vizuală. Intenția managerială este de a menține cu aproximație acest număr și în următorii cinci ani.

4. propuneri pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari

În vederea cunoașterii categoriilor de beneficiari, instituția efectuează periodic analize ale statisticilor electronice, înregistrate de sistemul integrat de bibliotecă privind fluxul de utilizatori, respectiv preferințele lor de solicitare a documentelor bibliotecare din colecția instituției. De asemenea se analizează și domeniile de interes, așa cum acestea se prefigurează, în mod dinamic, din statisticile menționate.

Studiul privind gradul de satisfacție al utilizatorilor instituției, o modalitate bună de a afla informații detaliate în acest sens, se află în continuare printre obiectivele managementului instituției pe termen mediu, această cercetare nerealizându-se până acum din lipsa resursei umane aferente și necesare, cât și a fondurilor care s-ar putea destina acestui scop dacă sarcina în cauză ar fi externalizată.

De aproximativ un an sunt în uz pe site-ul instituției trei butoane interactive, prin care utilizatorii pot propune cărți spre achiziționare, pot solicita recomandări de lectură personalizate, respectiv pot transmite instituției mesaje și comentarii. *În următorul ciclu managerial o îmbunătățire planificată în acest sens se preconizează a fi atragerea mai bună a atenției utilizatorilor asupra acestor modalități de comunicare interactivă cu instituția, cât și solicitarea unor opinii de utilizator al instituției prin chestionare tematice targetate.*

Un alt mod de a obține date statistice cât mai exacte despre fluxul de vizitatori ai instituției ar fi sistemul de acces automatizat în instituție, cu permisul de intrare, acesta nefiind, însă, posibil de realizat până când nu se soluționează deblocarea sau recepția parțială a lucrărilor efectuate până acum din proiectul de reabilitare și refuncționalizare interioară a sediului instituției (plan rămas în suspensie de mulți ani), deoarece implementarea sistemului menționat (parte a proiectului) ar presupune lucrări de modificare în incinta instituției care nu se pot efectua până la clarificarea situației proiectului rămas nefinalizat...

În ceea ce privește *publicul interesat* de programele culturale și de îndemnare la lectură, desfășurate de instituție în ultimii cinci ani în organizare proprie și în parteneriat, acesta *însunează cca. 70.000 de persoane*, participante la un total de 219 de astfel de ocazii, conform evidențelor empirice (instituția nefiind în situația să emită bilete de intrare pentru participanții la acțiunile și programele sale). În această cifră nu este inclus numărul participanților la acțiunile și programele care au fost doar găzduite de instituție, fiind vorba în acest caz de *alte 141 de acțiuni, cu un public total de cca. 7000 de persoane*.

În perioada 2021–2026 instituția a fost reprezentată în total la *59 de întruniri profesionale în țară și în străinătate*.

Menționăm că există în continuare, din 2022 încoace, o anumită creștere treptată, solidă, în această privință, față de anii anteriori, una care se datorează în principal existenței evenimentului cultural de anvergură Sepsibook (www.sepsibook.ro), al cărui inițiator și coorganizator este instituția, respectiv intensificării și diversificării programelor de îndemnare la lectură ale instituției, desfășurate nu doar în incinta proprie.

5. grupurile-țintă ale activităților instituției pe termen scurt/mediu

6. profilul beneficiarului actual

Așa cum am menționat, în promovarea acțiunilor sale culturale și în diseminarea informațiilor despre serviciile sale, instituția utilizează următoarele canale și instrumente: mass media (comunicate de presă), afișe, flyer-e, informări și invitații transmise prin e-mail, informare prin site-ul web al instituției, prezență informațională pe Facebook și Instagram, listele de corespondență de pe internet (la acestea din urmă se apelează mai ales în cazul promoției diferențiate pe paliere profesionale, deci adresate).

Profilul beneficiarului actual al instituției se conturează în primul rând din statisticile de utilizare redactate la final de an, iar în al doilea rând din observarea directă a frecventării instituției de către utilizatorii săi, cât și din feed-back-urile recepționate de la public. Este deosebit de importantă în permanență, și ca prioritate a managementului, menținerea unui *flux stabil spre intens al vizitelor în instituție* – atât pentru servicii bibliotecare, cât și pentru programele culturale, acestea din urmă corelate în cea mai mare măsură posibilă cu străduința instituției de a fideliza publicul existent și de a câștiga utilizatori noi și activi –, respectiv creșterea treptată a numărului utilizatorilor înscriși și dintre aceștia al celor activi.

Analiza contextului și mediului național al utilizării bibliotecilor

Dacă analizăm contextul și mediul național în care funcționează bibliotecile publice, am putea considera că acestea au o *misiune aproape imposibilă*, pe care încearcă să o îndeplinească de multe ori cu resurse proprii și cu un entuziasm care suplinește ocazional și temporar, într-o oarecare măsură, atât lipsa strategiei de dezvoltare privitoare la această sferă cultural-profesională, cât și precaritatea mijloacelor și dotărilor funcționale.

Voi semna mai jos principalele caracteristici ale contextului menționat, apelând la studii și cercetări în acest sens.

Declin statistic, rol în creștere

În România bibliotecile sunt încă privite ca spații care adună colecții de cărți destinate împrumutului, dar realitatea ultimilor ani dovedește faptul că rolul bibliotecii este în continuă schimbare și transformare datorită introducerii noilor tehnologii, concurenței cu diferitele media, cu alte instituții de cultură, precum și schimbării de mentalitate a noilor generații.⁴

În cea mai recentă cercetare dedicată tematicii (*Raport privind starea bibliotecilor din România în perioada 2020–2023*⁵) se semnalează că în perioada analizată, sistemul de biblioteci din România a înregistrat un declin semnificativ, atât numeric, cât și funcțional. Numărul bibliotecilor a scăzut constant, atingând o pierdere de 566 de unități în patru ani, cele mai afectate fiind bibliotecile publice comunale și cele școlare (tendință accelerată de vremurile Covid și post-Covid, generând un proces care nu s-a stopat nici până astăzi, fiind alimentată de restricțiile financiar-economice naționale). Această reducere s-a produs în contradicție cu Legea bibliotecilor (334/2002), în lipsa unor justificări administrative legale, ceea ce pune sub semnul întrebării legalitatea închiderii acestor instituții. Închiderea bibliotecilor, în special în mediul rural, ridică probleme majore de acces la cultură și educație, afectând direct comunitățile locale, unde biblioteca este adesea singura instituție culturală.

⁴ A se vedea: <https://cnb.org.ro/wp-content/uploads/2023/12/raport-cnb-2019-2022.pdf>

⁵ https://cnb.org.ro/wp-content/uploads/2025/07/Raport-structurat-Subcomisia-de-statistica_CNB_25iul2025-final.pdf

În ceea ce privește activitatea bibliotecilor și utilizarea serviciilor de bibliotecă în anul 2023, pot fi evidențiate câteva evoluții pozitive: creștere cu 2,4% a numărului de utilizatori activi față de anul anterior; creștere cu 3,2% a numărului de volume eliberate; revenirea la un ritm aproape normal de activitate după restricțiile pandemiei. Totodată, persistă probleme structurale importante, precum scăderea fondului de carte (-0,7%) și a achizițiilor de carte nouă (-6,1%); dezechilibre între mediul urban și rural privind resursele, dotările, dimensiunea colecțiilor și utilizarea serviciilor; nivel foarte scăzut de achiziții în bibliotecile rurale.

Situația resurselor umane în rețeaua de biblioteci este marcată de un dezechilibru demografic și profesional:

* *Îmbătrânirea forței de muncă*: 53% din personalul de specialitate are între 50 și 64 de ani; doar 0,7% are sub 25 de ani.

* *Feminizarea profesiei*: peste 86% din angajați sunt femei, aspect ce poate indica o lipsă de diversitate și de perspectivă.

* *Concentrare urbană a personalului calificat*: 76,5% din personalul de specialitate are studii superioare, dar 79,2% dintre aceștia activează în mediul urban.

- *Subreprezentare în mediul rural*: doar 28% din personalul de specialitate lucrează în bibliotecile din mediul rural, iar dintre aceștia, doar 20,8% au studii superioare.

- *Rol central al bibliotecilor publice și școlare*: 77,6% din personalul de specialitate este angajat în aceste tipuri de biblioteci.

Bibliotecile din România se confruntă, deci, cu un deficit de personal tânăr, o concentrare urbană a resurselor umane și o dependență majoră de o forță de muncă în curs de îmbătrânire. *Este nevoie de politici publice coerente care să vizeze atragerea și formarea tinerilor în domeniul biblioteconomiei, sprijinirea bibliotecilor rurale și adaptarea competențelor personalului la noile realități digitale.* Fără aceste măsuri, capacitatea bibliotecilor de a răspunde nevoilor actuale și viitoare ale comunităților va fi serios compromisă.

Raportul privind activitatea bibliotecilor în anul 2023 evidențiază un *sistem bibliotecar activ*, dar cu diferențe semnificative între tipurile de biblioteci în ceea ce privește implicarea în împrumutul interbibliotecar și gestionarea resurselor documentare.

Bibliotecile din România *au un impact semnificativ în viața comunităților, oferind acces la educație, cultură și socializare*. Totuși, există inegalități în ceea ce privește resursele, capacitatea de organizare și atragerea publicului, mai ales în bibliotecile comunale și din mediul rural. Pentru a crește relevanța și eficiența acestor instituții, este esențială susținerea continuă a programelor educaționale, dezvoltarea infrastructurii, formarea profesională a personalului și stimularea parteneriatelor locale și naționale. Astfel, biblioteca își va îndeplini cu adevărat rolul de catalizator al dezvoltării comunitare și al învățării pe tot parcursul vieții.

Trebuie să ne raportăm la indicatorii / recomandările IFLA/UNESCO, privind prin prisma acestora imaginea de ansamblu din bibliotecile românești. În anul 2023, situația acestora era următoarea:

Denumirea indicatorului	Recomandări	România	Urban	Rural
	IFLA/UNESCO			
Rata medie de înnoire a fondului	7-10 ani	110 ani	110 ani	109 ani
Documente achiziționate per capita	0,20 documente	0,07	0,09	0,03
Documente în colecții per capita	1,5 - 2,5 documente	7,34	10,24	3,64
Creșterea anuală a colecției la 1000 de locuitori	minimum 50 de documente	66,77	92,93	33,35

Sistemul național de biblioteci are, deci, un fond de documente îmbătrânit, mult peste media recomandată, această situație fiind cauzată de achiziționarea unui număr mic de documente sau chiar lipsa achiziției acestora, concomitent cu casarea unui număr mic

de publicații aflate în circulație. Pentru a crește rata medie de înnoire a fondului de documente este necesară creșterea numărului de documente în anul în care se face raportarea.

Bibliotecile: instituții strategice – ce este de făcut?

Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR) a efectuat o analiză⁶ a raportului sus-menționat. Conform acesteia, în contextul actual, în care alfabetizarea informațională și accesul la educație sunt esențiale, *bibliotecile trebuie tratate ca infrastructură critică de interes public*. Deteriorarea infrastructurii culturale de bază, în special la nivel local, riscă să devină ireversibilă, dacă nu sunt luate măsuri urgente. Încălcările repetate ale Legii bibliotecilor, necesitatea unei noi legi și apelul la o politică națională coerentă cu alocări financiare corespunzătoare indică un eșec al guvernantei ca rădăcină a problemelor sistemice. *Fără un angajament politic ferm și o strategie națională integrată, finanțată corespunzător, orice eforturi locale sau sectoriale vor rămâne punctuale și insuficiente pentru a inversa declinul*. Inacțiunea nu înseamnă doar stagnare, ci o degradare progresivă a capitalului cultural și educațional al României, afectând capacitatea cetățenilor de a accesa informații vitale și de a se dezvolta continuu.

Pentru a inversa aceste tendințe negative și a revitaliza sistemul național de biblioteci, sunt necesare următoarele recomandări strategice, conform analizei:

* *Adoptarea urgentă a noii legi a bibliotecilor*: este esențială pentru a oferi un cadru legislativ actualizat și coerent, care să prevină închiderile ilegale și să susțină modernizarea sistemului.

⁶ <https://anbpr.org.ro/wp-content/uploads/2025/08/Analiza-Problemelor-Sistemului-National-de-Biblioteci-din-Romania.pdf>

* *Elaborarea și implementarea unei politici naționale coerente:* aceasta trebuie să vizeze susținerea, modernizarea și redeschiderea bibliotecilor, în special în zonele defavorizate, cu alocări financiare adecvate și respectarea cadrului legislativ existent.

* *Investiții masive în achiziția de fond de carte și resurse digitale:* pentru a reduce rata de înnoire a fondului și a asigura relevanța colecțiilor, cu un accent deosebit pe bibliotecile rurale și comunale, unde achizițiile sunt extrem de scăzute.

* *Program național de digitalizare și modernizare a infrastructurii:* vizează reducerea „fracturii digitale” prin dotarea tuturor bibliotecilor cu echipamente IT, acces la internet de mare viteză și sisteme integrate de bibliotecă, în special în mediul rural și în bibliotecile școlare.

Climat social sănătos? Bibliotecile pot contribui din plin la acesta

Pe plan global, astfel și pe cel european, importanța și rolul fundamental al bibliotecilor în menținerea și dezvoltarea unui climat sănătos în societate este evidențiat(ă) din ce în ce mai marcant.

Documentul intitulat *Consolidarea Europei prin intermediul bibliotecilor publice*⁷, un raport elaborat și publicat în vara anului 2026 de Comisia Europeană, evidențiază contribuția esențială a bibliotecilor publice la dezvoltarea comunităților, consolidarea democrației și promovarea incluziunii sociale.

În acest raport, experții au identificat zece provocări sociale cheie – cu numeroase exemple – în care bibliotecile își asumă responsabilitatea locală pentru a răspunde nevoilor comunităților lor⁸:

⁷ <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/623284d9-8184-11f1-bf5e-01aa75ed71a1>

⁸ A se vedea: <https://edteleorman.ro/noul-raport-al-ue-multiplele-roluri-ale-bibliotecilor-publice-trebuie-recunoscute-si-consolidate/>

1. Îmbunătățirea învățării pe tot parcursul vieții într-o societate alfabetizată și calificată, mai ales în condițiile rezultatelor din ce în ce mai slabe din studiile PISA referitoare la România, deci și în contextul unui analfabetism funcțional din ce în ce mai accentuat⁹
2. Asigurarea accesului la cultură și promovarea unui ecosistem cultural bogat și divers
3. Promovarea coeziunii sociale și construirea comunităților
4. Reducerea decalajului digital
5. Consolidarea rezilienței și a funcționării democrației
6. Stimularea competitivității economice, dezvoltării, ocupării forței de muncă și creșterii
7. Contribuția la sustenabilitatea mediului
8. Îmbunătățirea sănătății și bunăstării mentale și sociale
9. Sprijinirea dezvoltării urbane și rurale
10. Construirea rezilienței în fața crizelor și dezastrelor, și prin asigurarea unor resurse de informare veridice, sigure în fața dezinformării, a manipulării și a lipsei competențelor digitale, care reprezintă vulnerabilități reale în comunitate.

Luptă cu morile de vânt sau activitate constantă și eficientă?

*Barometrul de consum cultural pe anul 2024*¹⁰ (realizat de Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală) constată următoarele în preambulul său: „La nivelul anului 2024, analizele arată că 67% dintre respondenți și nici copiii lor nu au participat niciodată la activități de educație culturală, în pofida unui nivel ridicat de conștientizare a importanței acestor practici. Cu toate acestea, dintre respondenții care au participat la astfel de activități, pentru 78% cel mai important beneficiu a fost cel al învățării directe, al acumulării de informații și de noțiuni noi despre artă și cultură, pentru 70% dorința de

⁹ A se vedea: <https://www.edupedu.ro/breaking-rezultate-pisa-2025-romania-scade-abrupt-cu-16-puncte-la-evaluarea-competentelor-elevilor-la-citire-scadere-si-la-matematica-si-stiinte-pe-ultimele-locuri-in-ue-si-pe-locurile-48-55-din-9/>

¹⁰ <https://www.culturadata.ro/wp-content/uploads/BCC2024-web.pdf>

afla mai multe informații a adus cu sine o implicare mult mai mare în diferite inițiative culturale, iar pentru 42% educația culturală a determinat o creștere a performanțelor școlare în rândul copiilor lor. (...) Barometrul de Consum Cultural 2024 subliniază absența unor politici publice coerente și a unei finanțări adecvate, factori esențiali pentru asigurarea unui impact real și durabil al culturii asupra societății. În acest context, autorii propun elaborarea unor politici publice integrate, menite să susțină inițiativele educaționale, să stimuleze colaborarea interinstituțională și să promoveze parteneriate sustenabile între domeniile culturii, educației și comunității.”

În analiza diferitelor paliere ale consumului cultural, în studiu se constată:

„Având în vedere faptul că populația școlară reprezintă aproximativ 18% din totalul populației, este posibil ca publicul stabil (6%) al bibliotecilor să fie parte din această categorie socială, lectura fiind necesară pentru obținerea performanțelor școlare. Ipoteza este susținută și de un procent total de 21% pentru categoriile de public fidel, potențial și ocazional care au menționat că au mers la bibliotecă pentru lectură în ultimul an. Deși beneficiile lecturii depășesc aria educațională, putem lansa ipoteza că un procent mic de public matur, ieșit din sistemul educațional, a mers la bibliotecă în ultimele 12 luni.”

Graficul 10. Publicul stabil / fidel (cel puțin o dată pe lună)

La analiza deprinderilor de consum media implicate în consumul cultural online, studiul formulează următoarele: „Gradul de accesare a unor conținuturi cu valențe culturale este de 40% pentru vizitarea website-urilor unor muzee, biblioteci, teatre și de 34% pentru achiziționarea unor produse sau servicii culturale.”

Pe eșantion național, deci, publicul care vizitează biblioteca cel puțin o dată pe lună, constituie 6% din populație, respectiv există în acest sens un public potențial (min. o vizită la fiecare șase luni) de 8%, cât și un public ocazional (min. o vizită pe an) de 7%.

Reperul nostru este să fim cel puțin în ton cu media acestor procente, raportat la numărul de locuitori ai municipiului Sfântu Gheorghe (luând ca bază de calcul datele recensământului din 2021), dar și să asigurăm prin toată activitatea noastră posibilități cât mai atractive pentru membrii comunității de a acumula capital cultural prin intermediul lecturii.

Concluziile menționate mai sus, având ca sursă barometrul cultural, ne confirmă observațiile și experiențele empirice, cotidiene, conform cărora, pe de o parte, utilizatorii școlari ocupă un loc din ce în ce mai proeminent, și necesită o atenție specială, sporită, iar pe altă parte ponderea din ce în ce mai serioasă a utilizării bibliotecii în spațiul virtual, pe internet.

Tot de grupurile-țintă ale activității instituției și de profilul beneficiarului său ține faptul că instituția este o bibliotecă publică, cu un fond de documente cu caracter enciclopedic, care este dezvoltat în mod primordial în două limbi (maghiară și română),

acordând atenție și publicațiilor în alte limbi, editate atât pe suport de hârtie, cât și în altă formă. Instituția pune un accent deosebit pe urmărirea cu atenție a exigențelor utilizatorilor proveniți din diferite categorii de vârstă și socio-profesionale, ca să răspundă cât mai operativ la cerințele informaționale, culturale, spirituale ale acestora – bazându-se pe un buget similar cu cel al unei biblioteci județene asemănătoare ca dimensiuni, dar aflat într-un județ al României cu o populație preponderent monoetnică. De asemenea, acordă atenție și resurse colectării pe cât posibil a tuturor publicațiilor apărute pe teritoriul județului Covasna și legate de comunitatea din această regiune, dar și a tuturor publicațiilor apărute în limba maghiară în Transilvania după 1990.

În ceea ce privește perioada următoare, activitățile instituției vor fi concentrate în continuare atât pe *lărgirea*, cât și pe *diversificarea publicului* său, deopotrivă ca statut ocupațional și vârstă. Este indicată consolidarea profilului beneficiarului instituției mai ales cu privire la următoarele categorii de vârstă: 14–25 ani; 26–40 ani, cât și atragerea mai multor utilizatori noi din categoriile de vârstă 41–60 ani și peste 60 ani, respectiv – ca statut ocupațional – cu privire la toate acele categorii care au o pondere mai mică în ansamblul utilizatorilor, și în cazul cărora s-au dezvoltat și/sau stau la dispoziție modalități de adresare directe și eficiente (de exemplu: funcționari, muncitori, profesii intelectuale, pensionari). Toate acestea converg, deci, spre *fidelizarea publicului existent al instituției*, concomitent cu *câștigarea unor segmente de public noi*, mai ales din acele categorii de vârstă (adolescenți, 20–45 de ani), care sunt mai puțin prezenți printre utilizatorii serviciilor bibliotecare, însă se regăsesc într-o măsură perceptibilă în publicul acțiunilor și programelor culturale ale instituției. Este necesară trezirea și menținerea interesului acestor categorii de public față de aspectele de bibliotecă și de mediatecă ale instituției.

Interesul copiilor preșcolari și școlari față de serviciile și oferta instituției va fi stârnit și menținut și în perspectivă, prin organizarea unor noi ediții de concursuri, tabere de lectură, cercuri de lectură (în timpul vacanțelor), care le sunt destinate și care au

tangență cu lectura, înțelegerea și interpretarea textului beletristic, dobândirea de informație culturală.

Instituția consideră ca fiind elementară și esențială, în orice condiții, *asigurarea unor noi generații de cititori și de utilizatori de bibliotecă*. Ca urmare, va menține ca prioritară în desfășurare programele / activitățile fundamentale ale instituției, implementate anual pentru promovarea cititului, a informării și a serviciilor, respectiv rolului bibliotecii publice, cât și pentru educația / îndemnarea la lectură de la vârstele cele mai fragede.

Acestea se constituie într-un ansamblu funcțional pentru acoperirea segmentului de vârstă 0–14 ani sub aspectul educației menționate, incluzând colateral în acest proces familiile copiilor, frații și surorile mai mari, părinții, bunicii, susținând un astfel de liant în menținerea și lărgirea publicului nostru. Este vorba în principal de următoarele programe: *Könyvelengye / La drum cu lectură; Biblioteca mobilă; Clubul de lectură și ludic, de vacanță Csodalámpa / Lampa magică; Kertkönyvtár / Biblioteca din grădină*. Detalii despre acestea și alte proiecte și programe de această natură ale instituției prezint în capitolul D., subcapitolul 2.

Și în următorul ciclu de management va fi o străduință permanentă să adăugăm noi programe similare la cele consacrate, într-o tendință inovatoare și de îmbogățire permanentă a ofertei instituționale cultural-educative.

B. Analiza activității profesionale a instituției și propuneri privind îmbunătățirea acestora

1. analiza programelor și a proiectelor instituției

Acțiunile culturale ale instituției – incluse și concretizate în programe și proiecte – sunt menite să asigure publicului *petrecerea utilă și plăcută a timpului liber*, prin ele instituția

dorește să-și *fidelizeze utilizatorii existenți*, respectiv să *atrage noi utilizatori* interesați de oferta sa culturală, informațională și spirituală.

Elementul-cheie al acestor proiecte și programe este *întâlnirea nemijlocită, furnizare de impresii și trăiri pozitive persistente*, dintre autor, creație, temă și public. Cel mai frecvent este vorba de seri de autor, prezentări de carte, seri ale unor edituri și redacții. Invitații acestora sunt personalități și instituții marcante ale literaturii și culturii contemporane maghiare și române. Instituția s-a dovedit deschisă în ultimii ani și față de programele muzicale, piesele de teatru și proiecțiile de film. Un impact aparte asupra publicului îl au programele și proiectele situate la interferența diferitelor domenii profesionale sau artistice (literatură și muzică, literatură și știință etc.), aceste fiind în continuu în prim-planul preocupărilor organizatorice ale instituției. O importanță deosebită au *programele complexe pentru copii și tineri*, respectiv *cele legate de istoria locală și regională*.

2. concluzii

2.1. reformularea mesajului, după caz:

Esența mesajului instituției – acesta fiind „interfața” pentru utilizatori a misiunii sale, așa cum aceasta este formulată în partea introductivă a prezentului proiect – constă în faptul că funcționează ca o *structură deschisă* față de cele mai variate exigențe și cereri cultural-informaționale ale comunității pe care o deservește, oferindu-le răspunsuri adecvate la nevoile culturale și spirituale manifestate. În perspectivă, *nu consider că mesajul ar trebui reformulat în ansamblul său, ci mai degrabă adaptat continuu, atent și flexibil la realitățile în schimbare* din societatea în care instituția funcționează. Ca urmare, consider că instituția trebuie „să simtă pulsul” acesteia, să aibă datele și informațiile necesare care să fie înglobate în procesele de proiectare și planificare necesare desfășurării programelor și proiectelor sale.

Acest lucru este valabil atât în privința programelor cultural-educative, cât și a proiectelor profesionale ale instituției (cum este, de exemplu, și digitalizarea, respectiv repertoriizarea), deoarece acestea din urmă sprijină, în esență, și diversificarea, consolidarea paletelor de servicii destinate publicului utilizator.

2.2. descrierea principalelor direcții pentru îndeplinirea misiunii

Direcțiile pentru îndeplinirea misiunii vizează acele activități de bază ale instituției care, pe de o parte, determină funcționarea ei actuală (și care, parțial, au fost detaliate în capitolul A. și B. al proiectului), iar pe de altă parte, sunt în consonanță cu sarcinile, obiectivele strategice și prioritățile managementului instituției.

Este important să menționăm în prealabil că cele ce urmează se referă la funcționarea instituției în sediul actual, cu posibilitățile și limitele aferente acestei clădiri. În cazul în care planul de construire a unui sediu nou pentru instituție –semnalat în analiza SWOT – va demara ori se va concretiza pe parcursul anilor următori, înainte de finalul perioadei de management pe care o tratează prezentul proiect, acesta din urmă trebuie actualizat-reformulat parțial, sub anumite aspecte funcționale și strategice.

Este vorba, în principal, de următoarele direcții pentru îndeplinirea misiunii (enumerarea neconstituind neapărat și o prioritizare în aceeași ordine):

* Identificarea soluțiilor viabile și care pot fi implementate din resurse locale, privind recepția parțială a lucrărilor finalizate în procesul de reabilitare și de refuncționalizare interioară a clădirii instituției, finalizarea lucrărilor care nu au fost terminate, redarea în uz a spațiilor funcționale temporar neutilizabile în sediul instituției, pentru a câștiga atât spații pentru servicii, cât și, mai ales, pentru expunerea colecției și depozitarea acesteia.

* Preocupare pentru menținerea dinamicii colecției prin achiziționare, respectiv pentru eficientizarea spațiilor instituției, și printr-o clasare de documente mai accentuată unde acest lucru este posibil, respectiv prin achiziționarea de rafturi corespunzătoare și a mobilierului auxiliar adecvat, în locul celor de mult depășite ca instrumente de depozitare, prezentare și de lucru; în acest sens: achiziționarea potențială a periodicelor în format digital, pentru a economisi spațiu de depozitare; în valorificarea colecțiilor, acordarea unei atenții speciale mijloacelor tehnologice puse în slujba informării și lecturii (pe măsura posibilităților, în perspectivă: cititoare de e-book, tablete etc.)

* Accelerarea activității de digitizare a documentelor bibliotecare, continuarea reprezentării bibliografiei locale pe internet, cât și a rezultatelor activității de digitizare proprii, într-o formă care să facă posibilă căutarea efectuată în material pe bază de termeni-cheie și indice tematic (repertorizare); în acest sens: obținerea potențială în format digital a aparițiilor editoriale din aria de colectare menționată și punerea lor la dispoziția publicului în format read-only, după încheierea unor acorduri aferente cu editurile; extinderea activității sus-menționate pentru cărțile și periodicele cu titlu de depozit legal; încheierea de acorduri de colaborare cu instituții, ONG-uri, firme etc. din județ și din alte regiuni, în vederea îmbogățirii conținutului activității de digitizare a documentelor; utilizarea și mai consistentă a inteligenței artificiale în pregătirea documentelor pentru digitizare.

* Consolidarea rolului de bibliotecă colectoare pentru aparițiile editoriale de după 1989, în limba maghiară, din România.

* Dezvoltarea sistemului integrat de bibliotecă în așa fel încât să fie posibilă gestionarea împrumuturilor documentelor digitale; potențial: introducerea sistemului RFID pentru cărți, care să scurteze inventarierea acestora, respectiv implementarea serviciului de auto-împrumut de cărți (self-service), bazat pe această tehnologie.

* Continuarea extinderii ariei activității de prezentare în grădinițe și școli a funcționării și a serviciilor instituției (serviciul de bibliotecă mobilă), atragerea celor interesați în instituție, pentru a participa la asemenea activități.

* Menținerea principalilor indicatori din raportul statistic de utilizare a instituției, respectiv creșterea potențială – în cazul existenței condițiilor corespunzătoare – a unora dintre aceștia, cum ar fi numărul de utilizatori înscriși, numărul de utilizatori activi, respectiv frecvența lor (numărul de vizite la bibliotecă / de solicitări); la fel, menținerea frecvenței, respectiv a impactului proiectelor culturale legate de carte și de lectură, cât și cele referitoare la domenii culturale conexe, în așa fel încât acestea să influențeze și mai pozitiv evoluția indicatorilor de utilizare a bibliotecii; menținerea parteneriatelor existente și stabilirea a unora noi în această privință.

* Asigurarea consecventă a rolului județean și regional al instituției, atât pe planul activităților și serviciilor bibliotecare, respectiv al formării, perfecționării și consultanței profesionale în domeniu, cât și pe planul organizării și desfășurării acțiunilor și proiectelor cultural-educative, cum este și *Mesekerék / Roata poveștilor*, respectiv cercurile/cluburile de lectură din biblioteci comunale; lansarea și desfășurarea pe termen mediu a unui *program de funcționare și de coeziune profesional-metodologică mai bună a rețelei de biblioteci publice din județul Covasna* (proiecte și programe comune, schimb de bune practici și de acțiuni cultural-educative, bibliotecă mobilă etc.).

* Continuarea și lărgirea, respectiv diversificarea acțiunilor și programelor de educare la lectură și la utilizarea instituției (în principal: târgul de carte și festivalul de literatură contemporană *SepsiBook*), menținerea proiectului *Könyvkelengye / La drum cu lectură*, și prin extinderea acestuia și în continuare la alte categorii de vârstă (în principal, clasa I.); extinderea potențială a programului *Aranyfonál / Firul de aur* la elevii din clasele a 5-a și familiile lor; continuarea clubului de lectură *Könyobarátnők / Prietenele cărții*, a cercului de artă artizanală din materiale reciclabile și de lectură pe tema ocrotirii mediului *Hol folt, hol nem folt / Vezi peticul, nu-i petic*, inițierea unor acțiuni similare centrate pe

tematici distincte (cărți cu tematică istorică, respectiv cu teme din sfera științelor sociale și exacte), continuarea clubului de discuții pentru pensionari, legate de lecturi și teme alese, *Könyvtársalgó / De vorbă cu cărțile*, urmărind prin toate acestea coagularea în jurul instituției a cât mai multe cercuri mici profesionale și de interes diferite, cu accent special pe categoriile de utilizatori *adolescenți, liceeni și adulți tineri*; în toate acestea promovarea lecturii ca element de cunoaștere și factor fundamental în bunăstarea (inclusiv economică) a comunității și a societății.

* Implementarea unui proiect de înlesnire a utilizării instituției de către persoane cu deficiențe vizuale și locomotorii (în privința primilor, catalogul electronic, de pe internet, al instituției, are deja o suprafață destinată acestora, pentru o consultare mai lesne, pe baza sistemului UserWay; celălalt aspect ține de deznodământul procesului de reabilitare interioară).

* Întărirea segmentului de feed-back în domeniul relațiilor cu publicul cititor, prin utilizarea mai frecventă a unor mijloace de sondare a opiniei utilizatorilor (chestionare, poll-uri pe pagina web, măsurarea gradului de satisfacere a cerințelor și exigențelor utilizatorilor etc.);

* Implicarea în continuare a specialiștilor instituției în elaborarea și editarea de lucrări din domeniul cercetării istoriei locale și regionale, al istoriei literaturii și din alte domenii conexe, respectiv a unor publicații promoționale privind serviciile și oferta instituției, considerate și mijloace de PR și de marketing cultural;

* Participare instituțională la elaborarea și publicarea de cărți, studii, broșuri, baze de date etc., cu tematică adiacentă profilului profesional și cultural al bibliotecii;

* Participarea la concursuri de aplicații și de proiecte, respectiv monitorizarea și fructificarea oportunităților de sponsorizare, în vederea atragerii unor fonduri extrabugetare pentru sprijinirea îndeplinirii obiectivelor de mai sus (acest scop este servit de asociația proprie de sprijin a bibliotecii);

* Stabilirea unui cerc constant de voluntari care să sprijine desfășurarea programelor și proiectelor cultural-educative și profesionale ale instituției, identificarea în acest sens a unor stimulente pentru elevi pentru a deveni voluntari.

C. Analiza organizării instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, după caz

Conform organigramei actuale, instituția înglobează următoarele servicii și compartimente, având 26 de angajați pe un total de 27 de posturi:

1. Compartimentul de evidență și de prelucrare a colecțiilor
2. Serviciul relații cu publicul (cuprinde următoarele compartimente: Informare, referințe și împrumut pentru adulți; Împrumut pentru copii; Sala de lectură; Digitizare și istorie regională; Filială / împrumut pentru adulți și copii)
3. Compartimentul metodic
4. Compartimentul economic, administrativ, resurse umane și secretariat
5. Compartimentul de întreținere și de deservire.

1-2. analiza reglementărilor interne ale instituției și a actelor normative incidente; propuneri privind modificarea reglementărilor interne

Retrospectiva sumară de mai jos se referă la recent încheiatul ciclu managerial (2021–2026), acesta fiind reprezentativ și pentru activitatea instituției și, implicit, cea managerială, per ansamblu.

În perioada menționată, măsurile de organizare internă au avut o intensitate medie, și au vizat: contractul colectiv de muncă (discutat și reînnoit în 2022 și 2025), controlul intern managerial; statul de funcții, organigrama, respectiv regulamentul de organizare și funcționare al instituției.

În această perioadă au fost emise în total 232 *de dispoziții* ale directorului instituției, referitoare la: salarizare (acordare și reducere de sporuri, acordare tranșă de vechime, majorare, grade și gradații, indemnizație de hrană și de doctorat), desfacere și încheiere contract de muncă individual (pe motiv de pensionare, schimbarea locului de muncă, angajare), suspendare CMI pentru concediu de creștere a copilului, pentru acordare de concediu fără plată, respectiv încetarea acestor suspendări, constituirea diferitelor comisii (de inventariere, de cumpărare directă, de selecție programe culturale, de examinare de promovare în grad / treaptă), actualizare regulament de utilizare ștampilă și sigiliu, completare și transmitere Reges Online, depunere declarații de avere și interese, exercitare a controlului financiar preventiv, împuternicire în relația cu banca, modificare funcție de conducere în funcție de execuție, numire responsabil competențe digitale pentru proiect PNRR, de constituire a unității de implementare a proiectului, numire responsabil control de prevenire internă PSI, numire responsabil de compartiment, recuperare zile nelucrătoare, transfer la cerere la alt loc de muncă.

În perioada menționată s-au înaintat de instituție către autoritate un număr de 4 solicitări legate de posturi – și, implicit, de modificări ale statului de funcții, respectiv, într-un caz în care, datorită restricțiilor bugetare centrale, s-au desființat trei posturi vacante deținute de instituție, și organigrama, respectiv Regulamentul de Organizare și Funcționare –, toate transformându-se în hotărâri ale Consiliului Județean Covasna (aceasta din urmă, care a dus la diminuarea numărului de posturi, având nr. 53 / 09. 04. 2026).

În ceea ce privește cadrul mai larg al activității bibliotecare, actul normativ care o reglementează este Legea bibliotecilor nr. 334 / 2002, fiind modificată și completată prin ordonanțe de guvern în 2006 și în 2012, însă, sub mai multe aspecte, nu a fost pusă în concordanță în continuare cu noile priorități și tendințe, respectiv direcții de activitate și necesitățile aferente din funcționarea de astăzi a bibliotecilor publice din România. S-au desfășurat consultări succesive în ultimii ani pe această temă între ministerul de resort și

asociațiile profesionale ale bibliotecilor și bibliotecarilor din țară, potențial cu rezultate concrete în viitorul apropiat.

Ceea ce pune amprenta în mod grav pe activitatea bibliotecilor publice autohtone este aceea că în Ministerul Culturii nu există un departament sau o structură similară care să se ocupe de coordonarea și dezvoltarea funcționării generale a acestor instituții în România, ca atare nu s-a elaborat nicio strategie viabilă în acest sens. Drept urmare, bibliotecile publice din țară nu se dezvoltă sistematic, conform unei strategii naționale, ca urmare sunt nevoite să improvizeze nepermis de mult, respectiv sunt lăsate în multe privințe să se descurce singure sub aspectul evoluției lor profesionale pe termen mediu și lung – iar acest lucru se întâmplă cu o intensitate mare și cu riscuri serioase în perspectivă, mai cu seamă în domeniul bibliotecilor comunale.

O turnură negativă este reprezentată și de modificarea prin OUG nr. 7/2026 a Art. 58. din Legea bibliotecilor nr. 334/2002, care are astfel această formă textuală: „Directorul general sau directorul, respectiv bibliotecarul responsabil răspunde de organizarea și funcționarea bibliotecii sau filialei pe baza organigramei, statului de funcții și regulamentului de organizare și funcționare a instituției, elaborate în condițiile legii și avizate de către autoritățile tutelare.”

Această variantă, comparată cu cea anterioară (în care exista și acest pasaj: „[...] elaborate în condițiile legii și avizate de către autoritățile tutelare] și de bibliotecile cu rol de coordonare metodologică, în cazul bibliotecilor de drept public.”), diminuează considerabil și nefast rolul și ponderea profesional(ă) a bibliotecilor județene în privința sorții și funcționării bibliotecilor publice din județ, lăsând aproape mână liberă autorităților locale în a hotărî coasi-autoritar asupra destinului bibliotecilor publice.

În ceea ce privește instituția, în momentul redactării prezentului proiect nu există propuneri de modificare a reglementărilor interne; dacă se va ivi necesitatea acestora, vor figura în rapoartele de activitate anuale viitoare.

3. analiza capacității instituționale din punctul de vedere al resursei umane proprii și/sau externalizate

Majoritatea proceselor funcționale și de lucru din instituție sunt, prin natura lor, acoperite prin resurse umane proprii, fiind externalizate doar acelea, puține, pentru care nu există în instituție angajat calificat pentru domeniul de lucru aferent. Este vorba de segmente funcționale referitoare la întreținerea tehnică de anvergură mai mare și la aspecte legislative și normative care trebuie implementate periodic sau permanent. În perspectivă consider că *trebuie menținută această tendință*, deoarece recurgerea la externalizare înseamnă, de multe ori, costuri mai mari, respectiv lipsa unei stabilități în desfășurarea proceselor de lucru aferente, din cauza fluctuației resursei umane care le asigură, dar și sub aspectul controlului calității muncii efectuate.

Un instrument de eficientizare a proceselor de muncă din instituție îl reprezintă grupurile de lucru, trecute și în fișele posturilor. Este vorba de structuri flexibile care se activează periodic, fiind bazate, după caz, pe proiecte, și contribuie în măsură semnificativă la întărirea capacității instituționale, pentru ca instituția să facă față mai bine exigențelor publicului, acestea din urmă manifestându-se pe o paletă mai largă, odată cu diversificarea continuă a realității și a contextului socio-cultural din care provin utilizatorii. Acțiunile culturale ale instituției indică faptul că de câțiva ani angajații bibliotecari au și sarcini conexe cu sfera lor de lucru și de competență (pedagogie muzeală în cadrul expozițiilor, generare și încărcare de conținuturi digitale, documentare arhivistică, organizare de acțiuni culturale adresate etc.). Și din acest motiv reprezintă o soluție eficientă grupurile de lucru – în prezent există, în acest sens, în instituție, următoarele, care urmează să fie actualizate ca denumire și obiective în primul trimestru al anului 2027: *Grupul de lucru Creativ: acțiuni, proiecte și programe pentru publicul cititor;*

Grupul de lucru Bibliotecă colectoare; Grupul de lucru Educație la lectură; Grupul de lucru Aplicații pentru fonduri extrabugetare; Grupul de lucru Formare, training și Biblionet.

Stilul managerial consultativ, în combinație eficientă cu managementul prin proiecte, aplicat de subsemnatul în conducerea instituției și în perioada 2021–2026, va fi menținut și în continuare. Cele două consilii cu rol consultativ din cadrul instituției (cel de administrație și cel științific) și-au exercitat și în perioada menționată competențele în mod corespunzător, cel de administrație fiind solicitat în general în privința unor teme funcționale și de impact cvasi-general asupra instituției (documente de reglementare a activității, programe și proiecte, direcții de activitate, buget și achiziții, utilizarea spațiilor instituției și planul de reabilitare și refuncționalizare a sediului ș.a.m.d.), iar cel științific în probleme și chestiuni specifice privind conținutul și impactul unor activități ale instituției care privesc îndeosebi definirea profesională a rolului și locului acesteia în comunitatea locală și regională. În ciclul managerial care tocmai se încheie, consiliul de administrație s-a întrunit anual în medie de două ori (de obicei primăvara și toamna), tema discuțiilor fiind raportul de activitate al instituției pe anul precedent, respectiv, de cele mai multe ori, aspecte interne ale activității și funcționării instituției, în privința punerii lor în practică, respectiv a planificării lor în vederea implementării ulterioare, dar și a efectelor potențiale a acestora asupra mediului exterior al instituției și a publicului său. Consiliul științific s-a întrunit anual în medie de trei ori, dezbătând teme ținând de procese de lucru regulate și ocazionale interne.

Pe lângă aceste întruniri, au existat consultări ocazionale între director și bibliotecarul șef al serviciului Relații cu publicul, respectiv responsabili de compartimente și directorul adjunct economic (din 2024: economistul) din instituție, pe teme punctuale, ținând de activitatea cotidiană a instituției, respectiv informări globale ale angajaților.

Toate acestea presupun și solicită *circuite informaționale și metode de (auto)evaluare mai eficiente și mai performante*. Ședințele de lucru săptămânale (în zilele de luni, când instituția nu are program cu publicul), coordonate de șeful serviciului relații cu publicul, consultările acestuia din urmă cu directorul și economistul instituției, evaluarea rezultatelor proiectelor finalizate și a proceselor de lucru în derulare, planificarea sarcinilor grupurilor de lucru reprezintă tot atâtea mijloace și instrumente de control al activității și al rezultatelor acesteia, respectiv al performanțelor individuale și al performanței colective.

Consider că pe termen scurt și mediu nu este nevoie de alte modificări ale limitelor de competențe din cadrul conducerii instituției, decât de refacerea potențială a postului de director adjunct economic, deoarece economistul instituției are aceleași responsabilități și sarcini ca atunci când a ocupat postul menționat, însă în condiții de salarizare inferioare acestuia.

4. analiza capacității instituționale din punctul de vedere al spațiilor și patrimoniului instituției, propuneri de îmbunătățire

Planul multianual de reabilitare și refuncționalizare a sediului instituției (având, raportat la faza DALI, o valoare totală de 7.716.970 lei, și desfășurat în cadrul programului național referitor la clădirile monument istoric, derulat de Ministerul Culturii prin Institutul Național al Patrimoniului – INP) *a stagnat mai mult decât îngrijorător și în perioada 2021–2026*. Lucrările nu s-au deblocat și nu au continuat din pricina nerezolvării problemelor anterioare de decontare a lucrărilor deja executate, datorită modificării metodologiei aferente la nivelul INP.

Și în prezent, pe lângă o aripă a clădirii, cea administrativă, renovată anterior (însă în cazul căreia încă nu s-a efectuat recepția parțială), există câteva lucrări începute în 2014, dar neterminate, ceea ce generează permanent *neajunsuri de depozitare și, parțial,*

funcționale, care își pun amprenta asupra managementului colecției instituției (datorită și faptului că aceasta din urmă este în creștere, și are la dispoziție spațiu de depozitare și de gestionare insuficient și impropriu, din cauza zonelor de clădire afectate de lucrările nefinalizate...), respectiv, implicit, și asupra eficienței oferirii serviciilor publice ale instituției la nivelul calitativ dorit.

Pentru această situație nefastă, se prefigurează ca opțiune viabilă recepția parțială a lucrărilor finalizate, ca lucrările începute și neterminate să poată fi finalizate din resurse ale autorității susținătoare a instituției.

Implementarea acestei opțiuni ar permite și găsirea unei soluții de neamânat pentru punerea în funcțiune a noii termocentrale deja instalate, dar nefuncționale, corelându-l cu caloriferele vechi din clădire.

Aplicând soluția de mai sus, instituția nu ar mai fi expusă nici în privința diferitelor controale periodice (ISU, ITM, furnizorul de gaz metan etc.), care identifică în mod regulat factori de risc și lipsuri funcționale pe care le remediem cu greu și nu întotdeauna corespunzător, în condițiile menționate.

Menționez și în acest context, ceea ce am semnalat în analiza SWOT, că la nivelul municipiului Sf. Gheorghe există la data redactării prezentului proiect planul construirii unui sediu nou pentru instituție, însă se preconizează că acesta ar putea fi finalizat, dacă se întrunesc toate condițiile necesare, doar într-un viitor cvasiaproiat. Până atunci rămân de rezolvat în mod urgent cele prezentate mai sus.

5. viziunea proprie asupra utilizării instituției delegării, ca modalitate legală de asigurare a continuității procesului managerial

Stilul managerial consultativ, într-o combinație eficientă cu managementul prin proiecte, la care am făcut referire adineauri, ține cont și de caracteristicile funcționale ale sferei bibliotecare. În aplicarea lui, punctul de referință este reprezentat de un portret-

robot al conducătorului (managerului de echipă), creionat tocmai de bibliotecari (cf. Corkish, Norma – Woodward, Jeannette: *Management de bibliotecă / Managementul bibliotecilor locale; Perspectivă asupra managementului construcțiilor de biblioteci*, București, 2002, pag. 16–17.). Conform acestui profil, aptitudinile persoanei respective sunt următoarele: bun coordonator / organizator; capabil să practice delegarea de autoritate, fără să controleze sau să facă el însuși totul; are o viziune clară asupra obiectivelor principale ale instituției; este un bun negociator, are aptitudini de comunicare; are inițiativă, este creativ și receptiv la inițiativele și creativitatea celorlalți, dar și la observațiile critice ale acestora; știe să valorifice ocaziile favorabile în beneficiul instituției. Calitățile sale: inspiră încredere, este carismatic, convingător; este hotărât și își asumă riscuri; gândește și acționează pozitiv; este loial instituției; este echilibrat, obiectiv, angajat și pasionat; este deschis, asociativ, flexibil, dinamic; este integru. Alte caracteristici: cunoaște bine domeniul propriu de activitate și activitățile complementare acestuia; are cunoștințe elementare de psihologie; este parte a unei rețele largi de contacte și relații utile instituției și proiectelor acesteia.

Am convingerea că în ultimii ani majoritatea elementelor enumerate mai sus s-au regăsit în maniera de conducere a instituției, respectiv că se vor regăsi și în cele ce urmează.

D. Analiza situației economico-financiare a instituției

Ca un preambul al acestei analize, doresc să menționez că asociez modului de management *buna gestiune* ca pe o caracteristică esențială și inevitabilă a muncii, interpretând această noțiune ca fiind *cumularea modului economic, eficient și eficace de concepere și derulare a operațiunilor economico-financiare*, în așa fel încât acestea: să conducă la rezultate maxime cu cele mai mici cheltuieli posibile; să fie efectuate adecvat, cu

respectarea prevederilor legale și a normelor specifice aplicabile; să fie efectuate doar când sunt necesare sau oportune.

De asemenea, în privința corelației dintre starea fizică, infrastructurală a sediului instituției și fluxul de utilizatori care recurge la serviciile sale, am convingerea că dacă un stabiliment cultural crește calitativ și sub aspect estetic și tehnologico-logistic, publicul său devine mai numeros și mai interesat pe termen mediu și lung.

Totodată țin să evidențiez că *analiza PEST* a mediului funcționării instituției relevă aspecte pozitive mai ales privind exemplele reprezentative pentru *forța politică* (existența unei strategii de dezvoltare pe plan regional, cu componentă culturală, respectiv existența susținerii pentru programe, proiecte și acțiuni culturale atât pe plan local, cât și pe plan național, și prin concursuri de aplicații, din partea Consiliului Județean Covasna, a Consiliului Local al mun. Sf. Gheorghe, a Ministerului Culturii, a Administrației Fondului Cultural Național, a Departamentului pentru Relații Interetnice etc.), *forța socială* (receptivitate crescută a comunității față de oferta culturală a instituțiilor de resort, și pe planul consumului cultural; susținere prin interes manifestat din partea acestora pentru instituțiile cu pricina; apetența pentru nou și pentru informația proaspătă din partea generațiilor tinere și de vârstă medie) și *forța tehnologică* (existența a tot mai multor posibilități privind comunicarea rapidă și consistentă, datorită varietății de mijloace virtuale, ca urmare a dezvoltării industriei IT), respectiv cu unele aspecte mai puțin pozitive privind *forța economică*, respectiv – în anumite privințe și în interdependență cu aceasta – referitor la *forța politică* (persistența unor constrângeri economico-financiare, asociat cu instabilitatea anumitor sisteme din funcționarea societății; atitudine pe alocuri ezitantă și inconsecventă a guvernului și a parlamentului în privința formării mediului și contextului financiar național; obstrucționări ale unor procese profesionale de conflicte dintre partide). Într-o anumită măsură ceea ce este un fenomen negativ pe plan economic (cum ar fi, în privința instituției, scăderea numărului cumpărătorilor de carte) poate constitui însă un imbold benefic pentru marketingul serviciilor instituționale.

1. analiza datelor de buget din caietul de obiective, după caz, completate cu informații solicitate/obținute de la instituție

RON	TITLUL DE CHELTUIELI	2024	2025	2026
Prevederi	Total	2.890.000	3.092.000	3.175.000
	Cheltuieli de personal	2.185.000	2.374.000	2.195.000
	Bunuri și servicii	690.000	700.000	775.000
	Cheltuieli de capital	15.000	18.000	205.000
Realizări				Până la 30. 09. 2026 ↓
	Total	2.679.336	2.723.900	2.069.559
	Cheltuieli de personal	2.116.876	2.208.436	1.621.141
	Bunuri și servicii	551.966	497.809	401.027
	Cheltuieli de capital	10.494	17.655	47.391
Ponderea în totalul chelt. real. (%)	Cheltuieli de personal	79,01	81,08	78,33
	Bunuri și servicii	20,60	18,27	19,38
	Cheltuieli de capital	0,39	0,65	2,29

Bugetul de venituri al instituției provine în întregime din fondurile alocate de autoritate, Consiliul Județean Covasna (CJC), conform reglementărilor legale. Veniturile realizate de către instituție (din taxe de înscriere, de copiere xerox și scanare, penalități de întârziere, închirieri de spații și de mijloace) se transferă în întregime în contul CJC. Veniturile atrase de către instituție din alte surse înseamnă, de regulă, fonduri obținute prin asociația proprie sau cu asociații partenere, la concursuri de proiecte și de aplicații, respectiv mijloace, echipamente și altele, provenite din donații și sponsorizări, toate acestea fiind utilizate pentru programe, proiecte și acțiuni culturale, profesionale proprii.

După cum reiese din tabelul de mai sus, ponderea cea mai mare dintre cheltuieli o au *cheltuielile de personal*. Acestea se situează totuși în jurul limitelor regulate

recomandate în acest sens. Este o categorie de cheltuieli care nu indică fluctuații considerabile, fiind tratată atent și riguros, în conformitate cu reglementările naționale în acest sens. *Consider indicată menținerea acestei ponderi, și ca mărime a fondului aferent, date fiind normele financiare centrale care încă privează angajații și din acest domeniu de orice formă de recompensare ori motivare financiară a performanței.*

De asemenea, *cheltuielile cu bunuri și servicii* este indicat să se mențină la nivelul actual pe termen scurt, respectiv trebuie să crească pe termen mediu, în paralel cu soluționarea planul de reabilitare și refuncționalizare suspendat, privitor la sediul instituției, fondurile aferente, provenite din bugetul CJC, vizând cheltuielile neacoperite de subvenția ministerială (cele destinate pentru echipamente, dotări, aparatură, mobilier etc. și serviciile conexe), ori destinate finalizării unor lucrări începute care nu pot fi încheiate din finanțarea centrală. Propun, deci, în funcție de cadrul economic general și de sarcinile care vor exista în acest sens, *o creștere a fondului pentru cheltuielile din această categorie, proporțional cu sarcinile care îl necesită în perioada 2026–2031, mai ales pe termen scurt și mediu, din care se poate asigura în continuare, în mod liniștitor și corespunzător, și mentenanța sediului instituției, o clădire monument istoric categ. A, veche de aproape 195 de ani, care din această pricină necesită frecvent intervenții reparatorii și de conservare.*

În ceea ce privește fondul pentru *achiziția de cărți, publicații și materiale documentare*, acesta s-a situat în ultimii cinci ani în jurul valorii anuale realizate de 100.000 RON, care acoperea, în linii mari, îndeplinirea normei anuale prevăzute de lege. În perspectivă *este indicată, totuși, cel puțin menținerea, dar și o ușoară creștere a acestei valori,* cu atât mai mult cu cât, pe de o parte, cărțile și abonamentele la periodice devin tot mai scumpe treptat, odată cu mărirea cheltuielilor de producție din piața cărții și periodicelor tipărite (în cazul cărora a crescut nu demult și TVA-ul), iar pe de altă parte instituția s-a axat mai mult de câțiva ani – și în acord cu exigențele manifestate de utilizatori – pe dezvoltarea colecției de cărți audio, CD-uri și DVD-uri cu muzică și filme (întărind

serviciul de mediatecă), acestea fiind mai scumpe și uzându-se mai repede decât cartea tipărită. Diversificarea colecțiilor, în pas cu tendințele din ce în ce mai variate de pe piața lecturii, respectiv o rată mai bună de înnoire a colecțiilor necesită și justifică de asemenea acest demers.

Cheltuielile de capital au acoperit în ultimii ani unele investiții de necesitate deosebită, solicitate de mai mult timp de funcționarea eficientă și regulamentară a instituției (sistem de depozitare metalic modern, echipament de igienizare și dezinfectare a cărților, modernizarea și lărgirea sistemului de supraveghere audio-video din instituție, bibliobox pentru înapoierea cărților în regim self service, dezvoltare cu caracter de portal tip mediatecă – bibliotecă digitală – a software-ului de catalogare Qulto, imprimante multifuncționale, calculatoare performante, software-e licențiate, aparat foto performant pentru documentarea vizuală a acțiunilor și programelor specifice instituției etc.). Și în privința acestei categorii de cheltuieli este indicată o *menținere la nivelul actual pe termen scurt, respectiv, pe termen mediu și lung, o creștere care să acopere necesitățile de dezvoltare infrastructurală și tehnologică a instituției*, pentru a putea oferi servicii cât mai performante, eficiente și atractive pentru comunitate.

2. analiza comparativă a cheltuielilor (estimate și, după caz, realizate) în perioada/perioadele indicată/indicate în caietul de obiective, după caz, completate cu informații solicitate/obținute de la instituție

Datorită faptului că partea mai consistentă a cheltuielilor de organizare și de desfășurare a acțiunilor (proiectelor, programelor) culturale și similare sunt acoperite din finanțări extrabugetare și din parteneriate, respectiv pentru că operăm cu blocuri de programe în acest sens, interdependente, consider că în loc de o sinteză sub formă de tabel, cu analiza prevederilor și realizărilor financiare, este mai utilă o prezentare în ansamblu a programelor și proiectelor prioritare (și) în perioada 2021–2026, cu mențiunea

că în această perioadă de management nu a existat o depășire a prevederilor bugetare la acest titlu de cheltuieli, nefiind nevoie de suplimentare în acest sens, ca urmare devizul estimat și devizul realizat au prezentat echilibru, în ansamblul perioadei, de aceea în acest caz este de prisos includerea tabelului aferent din caietul de obiective, iar observațiile și concluziile le-am prezentat mai sus și le formulez mai jos.

Könyökelenye / La drum cu lectură: desfășurat din aprilie 2010 în parteneriat cu Primăria Mun. Sfântu Gheorghe (prezent în program ca finanțator) și Asociația Susținătorilor Bibliotecii „Bod Péter”, are – până la 12 octombrie 2026 – 2062 de beneficiari nou-născuți, împreună cu familiile lor, respectiv 7267 de beneficiari elevi (detalii despre programul inedit la nivel național aici: <https://www.kmkt.ro/ro/la-drum-cu-lectura.html>). Finanțarea acordată anual în acest sens de către Primăria Mun. Sf. Gheorghe a fost în perioada 2021–2026 în medie 30.000 de lei.

Biblioteca mobilă: Conceptul programului lansat de instituție în 2007 constă în formarea deprinderii și menținerii interesului de a citi, respectiv a atracției pentru carte în rândul copiilor din grădinițe și clase din ciclul primar. Școlile și grădinițele vizate sunt situate în afara centrului orașului și departe de sediul instituției, astfel copiii au mai puține șanse să cunoască și să frecventeze compartimentul de împrumut pentru copii de la sediu. Scopul principal prin acest proiect este îndemnarea acestor copii ca să devină utilizatori regulari ai bibliotecii și de a-i învăța să fructifice oportunitățile pe care le oferă aceasta (lectură, informare, evenimente culturale, programe de vacanță etc.). În cadrul programului, bibliotecarii ajung din două în două săptămâni cu cărți noi în școlile / grădinițele vizate (care se schimbă anual, prin rotație), iar copiii aleg dintre materialele de lectură atent selectate și asociate nevoilor lor. Cărțile împrumutate pentru două săptămâni ajung într-o bibliotecă de clasă temporară, unde copiii le pot citi, răsfoi, dar nu le iau acasă. Prin buna colaborare cu pedagogii, ca parteneri fideli în munca noastră, am

reușit ca micuții să răsfoiască cărțile cel puțin 15 minute zilnic. Copii trebuie să poată alege ușor și după bunul plac, de aceea fiecare carte este prezentată de către colegii noștri, care și citesc din acestea copiilor. Avem convingerea că legătura directă, astfel stabilită, între copil și lectură se va dovedi durabilă și eficientă în perspectivă. Programul presupune de asemenea și cel puțin câte o vizită a claselor/grupelor în cauză la sediul instituției noastre.

În ultimii cinci ani, de program au beneficiat următoarele unități de învățământ din mun. Sfântu Gheorghe: Școala Gimnazială „Ady Endre” (clase cu limba de predare maghiară, respectiv română), Școala Gimnazială „Gödri Ferenc”, Școala Gimnazială „Nicolae Colan” (secția clasică și cea Waldorf), Centrul de zi pentru copilul neglijat (grădinița socială).

Ocazional, am extins activitatea bibliotecii mobile la persoanele cu dizabilități aflate în asistența Fundației Creștine „Diakónia” – Casa Iris și la persoanele vârstnice de la Complexul „Zathureczky Berta”, ambele fiind instituții din Sfântu Gheorghe.

Din noiembrie 2013, organizăm anual *seria de activități culturale și ludice de vacanță Csodalámpa / Lampa magică*, fiind vorba de un cerc de lectură, destinat elevilor din clasele I–VII. ale școlilor din Sfântu Gheorghe. În cadrul acestui cerc (club) de lectură se citesc și se interpretează texte beletristice moderne și contemporane, adecvate vârstei participanților, respectiv au loc activități creative. Scopul său este îmbunătățirea capacității elevilor de a citi și de a interpreta texte literare, respectiv de a-i educa la lectură, într-o manieră creativ-ludică. La fiecare ediție a acestui program sunt prezenți câte 12–15 participanți, iar edițiile sunt organizate separat pentru elevi din clasele 2–4. și 5–7.

Kertkönyvtár / Biblioteca din grădină: din 2023 se desfășoară anual în timpul verii, având o durată de patru-șase săptămâni. Locația ei este mica grădină de la colțul sediului bibliotecii. La umbra marelui brad se citesc cărți și reviste, se joacă jocuri de societate, respectiv se practică diverse forme de artă artizanală. La acest program sunt așteptați toți

cei interesați din toate categoriile de vârstă. Programul are de fiecare dată între 400 și 600 de participanți.

Paleta de programe similare ca public-țintă și ca obiective, desfășurate de instituție în mod independent sau în parteneriat organizatoric, este mai largă și mai diversă. În cele ce urmează, voi oferi date sugestive în acest sens.

Hol folt, hol nem folt / Vezi peticul, nu-i petic: în preambulul fiecărei întâlniri este discutată câte o lectură recomandată din tematica protecției mediului și a materialelor reutilizabile, ceea ce se asociază unui cerc de creație meșteșugărească, atât pentru copii, cât și pentru adulți, în care se confecționează obiecte de utilitate cotidiană.

Aranyfonál / Firul de aur (<https://www.facebook.com/aranyfonalbodpeter>): program cu caracter de popularizare a lecturii în rândul elevilor din ciclul primar, dar și de dezvoltare a comunității, deoarece vizează, în același timp, conștientizarea părinților cu privire la importanța lecturii zilnice, cu voce tare, pentru copiii care încă nu au învățat să citească, efectuată împreună cu aceștia.

Forradalmak nyomában / În urma revoluțiilor: cuprinde o serie de activități, de tip vânătoare de comori, legată de cunoașterea istoriei locale și a literaturii pașoptite, respectiv tururi de istorie locală cu trenulețul turistic, prin oraș. Este organizat, de regulă, cu ocazia sărbătorii maghiarilor de pretutindeni, 15 Martie.

Könyobarátnők / Prietenele cărții: cerc de lectură inițiat sub formă de proiect-pilot în anul 2023, acesta a funcționat din plin în perioada 2021–2026, cu două serii distincte, fiecare având alt grup de participanți stabili (12–12 persoane), desfășurându-se cu sprijinul organizației de femei și a celei din ținutul Trei Scaune a UDMR, respectiv a Asociației Culturale din Trei Scaune.

Könyotársalgó: cel mai nou program al instituției, un club de discuție dedicat pensionarilor, inițiat în februarie 2026 (<https://www.instagram.com/konyvtarsalgo.sepsi>),

și având la fiecare întâlnire câte o temă culturală prestabilită (o experiență literară marcantă, prima vizită la bibliotecă / de ce citim? / cum alegem cărțile pe care le citim? / cărți interzise / poeziile în viața de zi cu zi / silent book-urile / târguri de carte și festivaluri literare / cultura japoneză / lecturi de vară etc.).

În legătură strânsă cu aceste programe, desfășurăm periodic și *concursuri cultural-literare și tabere de lectură* pentru elevi, acestea constituindu-se într-o modalitate excelentă de fidelizare a acestei categorii de vârstă ca utilizatori ai bibliotecii, respectiv de îndemnare la lectură.

Instituția s-a implicat pe plan județean și în acțiuni culturale cu tangență socială, respectiv de revigorare a disponibilității pentru lectură în rândul copiilor:

- *Szűvből jövő könyvajándék/ Carte din inimă*: colectare de cărți pentru copii și predarea acestora bibliotecilor comunale din județul Covasna, organizată de instituție și Asociația Kézdiszékért, cu sprijinul Asociației „Iubesc Újbuda”. În cadrul programului desfășurat între 10 februarie și 23 aprilie 2023 (care a avut deja o ediție pilot în 2021), am colectat 836 de volume pentru copii și adolescenți publicate după 2005, noi sau în stare foarte bună, care pot fi recomandate cu încredere de către bibliotecari, și pot fi citite cu bucurie de vizitatorii bibliotecii.

- *Mesekerék – Vándorkönyvtár / Roata poveștilor*: în cadrul acestui program propriu, care se desfășoară ocazional, din anul 2022, pe baza invitării exprimate de partea receptoare, susținem prezentări și ateliere cu și pentru elevi, sub forma unei caravane livești, în biblioteci comunale din județul Covasna, oferind acestora modele de activități ludice și creative, de popularizare a cititului. În perioada 2021–2026 programul a fost prezent în comunele Cătălina, Ghelinta și Ilieni, având în total 10 ediții. Am continuat programul și în 2026, vizând și alte biblioteci publice funcționale din județul Covasna,

respectiv, cu sprijinul Consiliului Județean Covasna, căutăm să găsim modalități practice pentru revigorarea și dezvoltarea fondului de carte al bibliotecilor comunale.

În 2025, raliindu-ne la un program bicentenar de mare anvergură din Ungaria, merit să onoreze memoria clasicului literaturii maghiare, prozatorul Jókai Mór, am desfășurat în două comune, Ghelița și Cătălina, întâlniri și discuții în cadrul *cluburilor de lectură „Jókai”*, vizând opere mai puțin cunoscute ale autorului menționat, dar și cărți semnate de alți autori.

Și în ultimii cinci ani, instituția a participat prin colaborare la programe culturale din Sfântu Gheorghe, cum ar fi săptămâna culturală a zilelor orașului (anual, în aprilie-mai), festivalul de arte contemporane pulzArt (14–17 septembrie 2023, 11–13 octombrie 2024), respectiv festivalul Sepsitabakó (31 august – 2 septembrie 2023, 29–31 august 2024).

De zilele orașului am avut de fiecare dată ofertă culturală nu doar pentru publicul adult (întâlniri cu poeți și scriitori), ci și pentru publicul tânăr pentru care am susținut în cadrul programului pentru copii activități de interpretare ludică a basmelor, însoțite de activități creative, de tip artă artizanală. În cadrul festivalului Sepsitabakó instituția a fost prezentă cu ateliere pentru tineri: *Cartea te va răsfroi, dacă o răsfroiești – La jumătatea drumului spre mine însumi* și *Lista lucrurilor-cheie*.

În ultimii cinci ani, instituția și Filiala ei au fost vizitate în mod planificat și programat în total de aproape 650 de grupuri de elevi din Sfântu Gheorghe, dar și din alte localități ale județului Covasna, unele dintre acestea venind chiar de mai multe ori (vizitele recurente sunt cuprinse în numărul total de mai sus). Copii au parte în aceste cazuri de un tur ghidat în clădirea bibliotecii și în compartimentul Împrumut pentru copii, respectiv de câte o activitate ludică, legată de câte o poveste. Această serie de activități a căpătat în ultimii

ani un caracter programatic, astfel că în 2025 a dobândit și o denumire: programul *Meseladik / Barca basmelor*.

Un loc cu totul aparte și special îl ocupă în această arie de preocupări târgul de carte și festivalul de literatură contemporană *SepsiBook*, care, cu cele cinci ediții de până acum, este într-un fel o sinteză sub aspect literar-cultural a tuturor străduințelor bibliotecii noastre, care, de altfel, l-a inițiat și îl coorganizează. Adună la un loc energii organizatorice și creative diverse, care generează de fiecare data o ofertă culturală și de petrecere cu miez a timpului liber bogată și variată. Acest eveniment este organizat anual de Primăria mun. Sfântu Gheorghe, Consiliul Județean Covasna, Biblioteca Județeană „Bod Péter”, Casa de Cultură „Kónya Ádám”, Asociația Culturală „Mikes Kelemen” și Asociația Susținătorilor Bibliotecii „Bod Péter”. Aportul financiar al primăriei este de cca. 500 de mii de lei, iar cel al consiliului județean de cca. 130 de mii de lei.

3. soluții și propuneri privind gradul de acoperire din surse atrase/venituri proprii a cheltuielilor instituției

În perioada 2021–2026, am participat în parteneriat cu, respectiv prin Asociația Culturală „Haszmann Pál” din Cernat, în colaborare cu Societatea de Lectură din Ungaria, la concursuri de aplicații pentru finanțări anunțate de Fondul Cultural Național din Ungaria, câștigând finanțări în valoare totală de 25.000 de lei, acestea fiind utilizată pentru proiectul comun al instituției cu asociația menționată și cu muzeul cu aceeași denumire (concurs de documentare și de creativitate pentru elevi, tabere de lectură și de artă meșteșugărească).

Organizația civilă a instituției, Asociația Susținătorilor Bibliotecii „Bod Péter”, înființată în noiembrie 2018, devenită operațională în 2019, fiind de atunci un partener cu rol catalizator în întărirea programelor și proiectelor esențiale ale instituției, a participat

în perioada 2021–2026 la mai multe concursuri de aplicații pentru finanțări, lansate de Fundația Communitas (Cluj), Consiliul Județean Covasna și Consiliul Local al Municipiului Sfântu Gheorghe, obținând fonduri în valoare totală de 34.400 de lei. Acestea au fost și sunt utilizate pentru activitățile și programele instituției, descrise anterior în prezentul raport, în privința cheltuielilor care nu pot fi acoperite sau doar cu greu din bugetul acesteia din urmă.

În perioada menționată, am atras de la firmele Bertikris, Bertis Distribution, Choco Pack, Madexport (Sfântu Gheorghe), respectiv Valvis Holding (București) *sponsorizări în produse în valoare totală de 23.588 de lei* (pâine, articole alimentare, dulciuri, apă minerală), destinate desfășurării programelor menționate în prezentul raport, respectiv derulării SepsiBook. Acesta din urmă a fost sponsorizat în această perioadă, de către Valvis Holding, și cu suma de 4500 de euro, atrasă de instituție prin Asociația Culturală „Mikes Kelemen” din Județul Covasna.

Datorită unei aplicații pentru finanțare, depusă de Biblioteca „Eötvös Károly” din Veszprém (Ungaria), colecția instituției s-a îmbogățit cu cărți în valoare de 2000 de lei. Fundația Nabu Global din București a donat instituției cărți pentru copii în valoare totală de 380 de lei.

Sprijinul financiar normativ, destinat pentru programul *Könyvelengye / La drum cu lectură*, provenind de la Consiliul Local / Primăria mun. Sfântu Gheorghe, a fost în perioada 2021–2026 în total 147.730 de lei, din care suma pentru anul 2026 a fost de 44.000 de lei.

Fonduri nerambursabile atrase	2024: 46.525 lei (fonduri financiare pentru proiecte) + 5113 lei (sponsorizări în produse) + 12.000 lei (sponsorizări în bani)	2025: 40.100 lei (fonduri financiare pentru proiecte) + 6000 lei (sponsorizări în produse și cărți)	ianuarie–septembrie 2026: 20.000 lei (fonduri financiare pentru proiecte) + 2000 de euro (sponsorizare în bani)
-------------------------------	--	---	---

4. soluții și propuneri privind gradul de creștere a surselor atrase/veniturilor proprii în totalul veniturilor

Așa cum se poate vedea din cele prezentate la pct. 3, instituția utilizează anual, într-o tendință constantă spre ascendentă ca sumă a acestora, *finanțări extrabugetare* pentru acțiunile și programele sale cultural-profesionale. Dat fiind faptul că *nu dispune de cont pentru venituri proprii* (ceea ce face mai complicată receptarea de către instituție a unor finanțări câștigate la concursuri de aplicații și de proiecte, respectiv a unor donații bănești), soluția adecvată și logică s-a dovedit a fi *înființarea unei organizații (asociații)* strâns legate prin statut și obiective de funcționarea și activitățile instituției, care să participe în parteneriat organic cu aceasta la atragerea de fonduri extrabugetare. Existența acesteia, deja de mai bine de șapte ani, asigură, așa cum am semnalat mai sus, un aport financiar util și benefic pentru sprijinirea desfășurării programelor, proiectelor, acțiunilor sau chiar a apariției publicațiilor potențiale ale instituției.

Instituția contează și în cele ce urmează pe această conlucrare cu Asociația Susținătorilor Bibliotecii „Bod Péter”, fiind într-o relație de lucru și profesională excelentă cu aceasta, respectiv pe atragerea în acest fel și cu alte ONG-uri partenere a unui *fond financiar anual de cel puțin 5000 de lei pentru organizarea și desfășurarea acțiunilor și programelor sale cultural-educative*.

5–6. analiza ponderii cheltuielilor de personal din totalul cheltuielilor; analiza ponderii cheltuielilor de capital din bugetul total

A se vedea analiza efectuată la pct. 1.

7. analiza gradului de acoperire a salariilor din subvenție/alocație

Salariile se acoperă 100% din subvenția acordată de autoritate, fiind vorba în toate cazurile de angajați cu contract de muncă. Pe termen mediu nu exclud, mai ales în corelație cu activitățile variate din cadrul grupurilor de lucru planificate, respectiv dacă condițiile economico-financiare generale o permit, aplicarea și altor tipuri de contracte în privința anumitor munci și activități prestate (contract de muncă cu timp parțial, contract de muncă temporară, eventual și în variantă multi-misiune, program de lucru individualizat etc.). Dacă este necesar, poate fi introdusă și aplicarea contractului individual de muncă pe durată determinată.

8. cheltuieli pe beneficiar

Cheltuielile pe beneficiar – calculate prin formula „subvenție + venituri – cheltuieli de capital / număr de beneficiari (număr utilizatori înscriși, respectiv număr de tranzacții de utilizare individuală pe an)” – sunt acoperite în întregime din subvenție, fiind vorba pentru ultimii cinci ani, în medie, de o valoare de 330, respectiv 36 lei în acest sens. Nu se prevăd pe termen scurt sau mediu condiții care să facă posibilă o creștere considerabilă a acestui indicator, însă valoarea actuală a acestuia asigură servicii de calitate oferite beneficiarilor săi de către instituție.

E. Strategia, programele și planul de acțiune pentru îndeplinirea misiunii specifice a instituției, conform sarcinilor formulate de autoritate

Înainte de prezentarea propriu-zisă a strategiei, doresc să menționez, cu referire la aceasta, următoarele:

- instituția trebuie să dea dovadă în continuare, în măsură semnificativă, de *flexibilitate* în ceea ce privește modul său de funcționare eficientă, adaptându-se la schimbări și la condițiile date: reacția la exigențe și cereri, dar și anticiparea a ceea ce „este în aer” în privința dezvoltării ofertei culturale instituționale constituie factori de bază ai acestei flexibilități;

- cea mai importantă sarcină în vederea asumării de către colectivul instituției a unei culturi organizaționale mai performante, precedată de o conștientizare – mai ales sub aspect practic – a misiunii instituției, respectiv a acelor elemente ale acesteia care înscriu instituția pe o traiectorie sigură și eficientă și într-un context socio-politic și economic labil, respectiv în cazul unor fenomene neprevăzute, este *obținerea și menținerea implicării active, asertive a angajaților* instituției în evoluția pozitivă a acesteia, prin înțelegerea și îndeplinirea cât mai eficientă a acelor sarcini care le revin în lanțul operațional al funcționării în ansamblu. În condițiile actuale consider adecvată în acest sens o *structură funcțională organică* (mizând destul de mult, și ca factor motivațional, pe autorealizarea angajaților), pe de altă parte *aplicarea combinată și operațională a unor metode și principii care țin de cultura organizațională de tip rol și de cea de tip sarcină*.

Despre strategie

Înainte de analiza propriu-zisă, trei observații necesare, privind modul în care se planifică, respectiv se concretizează seria de acțiuni cultural-educative ale instituției:

- lista potențialilor invitați – fiind una tratată flexibil, deschisă și pentru propuneri sosite ulterior etapei planificării, însă interesante sau atractive pentru public și pentru programul ori misiunea instituției – este redactată în concepție multianuală, în sensul că dacă vreun invitat pe care contăm pentru un anumit an nu poate veni atunci, îl invităm din nou în anul următor ori în altă perioadă, până reușim să găsim momentul potrivit atât pentru invitat, cât și pentru instituție;

- instituția nu emite bilete de intrare pentru publicul proiectelor desfășurate în organizare proprie și în parteneriat, accesul la acestea fiind gratuit, de aceea numărul total de beneficiari este unul estimativ (cu o aproximație destul de sensibilă însă).

De asemenea țin să subliniez aici că programele preconizate și realizate au urmărit în anii precedenți și urmăresc în continuare, în general, fidelizarea publicului existent și atragerea unor segmente de public noi, respectiv corelarea cât mai eficientă a proiectelor culturale, profesionale și editoriale cu serviciile bibliotecare, oferite de instituție într-o concepție bazată pe dezvoltarea și lărgirea acestora.

La începutul ciclului managerial precedent, ca și în anii care l-au precedat, au existat în oferta de acțiuni culturale a instituției – în cea mai mare parte și pe lângă programele constante și periodice pe care le prezint la subcap. 2. al cap. D. – două blocuri mari de proiecte (programe): *Könyvtár az időben / Biblioteca și timpurile*, respectiv *Háromszéki TÉT-estek / Seri covășnene cultural-științifice*. Cel din urmă a intrat din 2022 în componența primului, și a fost înlocuit cu *târgul de carte și festivalul de literatură contemporană Sepsibook*, care trebuie considerat un bloc de programe de sine stătător, cu cca. 90 de acțiuni culturale componente și mai mult de 100 de invitați la fiecare ediție, un eveniment care necesită aproape șase luni de pregătiri organizatorice. Între elementele și protagoniștii luați în calcul în cadrul celor două blocuri mari de acțiuni culturale pot exista interferențe, în funcție de concepția și tema agreată de invitat, după consultările desfășurate între acesta și instituție, cele stabilite în privința modalității de concretizare a acțiunii plasând invitatul, în unele cazuri, dintr-un bloc de acțiuni în celălalt și invers

Atât blocurile precedente, cât și cele actuale au urmărit și urmăresc prin conținutul și elaborarea/desfășurarea lor, în primul rând, atragerea atenției asupra literaturii și a lecturii-documentării, cât și asupra domeniilor culturale înrudite sau conexe cu acestea. Acest lucru conduce la o *paletă variată de acțiuni* (incluse în concepția menționată), unele

cuprinse în programul minimal (fundamentare), altele concretizate pe parcurs, prin înlocuirea unor elemente de acest gen din programul minimal (fundamentare), ori prin asociere la componentele acestuia din urmă. Acest lucru va fi valabil și în cele ce urmează, fiind modalitatea optimă pentru planul de acțiune culturală al instituției.

Așa cum semnalez în cap. A, subcap. 4., în perioada de management anterioară (2021–2026) instituția a desfășurat un număr total de 219 *de acțiuni, programe și evenimente culturale pentru public*, în organizare proprie sau în parteneriat organizatoric, la sediu sau în locații exterioare, *pentru un număr total de aproximativ 70.000 de beneficiari direcți (participanți)*. Cele mai frecvente dintre acestea au fost prezentări de carte, întâlniri cu autori, prelegeri cu temă literară, istorică sau cu teme din realitatea cotidiană, concerte, consfătuiri, concursuri și alte acțiuni similare, de popularizare a lecturii și a serviciilor bibliotecii. Acestea, în proporție determinantă, se pot asocia cu cultura scrisă, și sunt în strânsă legătură, și sub aspect aplicat, cu misiunea și rolul bibliotecii publice contemporane ca instituție a cărții și a lecturii, de informare și de documentare.

Instituția a oferit totodată spațiu de desfășurare și/sau sprijin promoțional un număr de 141 *de acțiuni și evenimente culturale*, desfășurate de alte instituții sau organizații, având un *public total format din circa 7000 de persoane*. În majoritatea lor, acestea au fost reprezentații cu caracter actoricesc, muzical, instrumental și/sau vocal, prezentări de carte și întâlniri cu autori sau edituri / redacții, prelegeri cu temă literară sau socio-culturală, întruniri profesionale, concursuri culturale și/sau creative, înmânări festive de premii culturale.

Cumulând numărul total al beneficiarilor proiectelor și programelor proprii, cel al celor găzduite, respectiv numărul beneficiarilor proiectelor instituției în afara sediului, cât și acțiunile de promovare a serviciilor oferite, numărul total al beneficiarilor proiectelor, programelor și acțiunilor instituției în perioada 2021–2026 este în jur de 100.000 *de persoane*.

Consider – atât pe baza datelor statistice înregistrate, cât și în lumina reacțiilor utilizatorilor (receptate în varii ocazii prin chestionare directă), respectiv a reacțiilor mass media – că *cele două blocuri de programe (proiecte) au fost deosebit de eficiente în atingerea într-o măsură considerabilă a obiectivelor instituționale*. Asociind la acestea și cele prezentate despre proiectele permanente ale instituției, cu referire la educarea la lectură și menținerea interesului față de acestea, este evident că *aceste direcții de acțiune trebuie continuate în mod corespunzător și eficient pentru comunitatea pe care o deservește*. (A se vedea în acest sens și cele formulate în capitolul B., subcap. 2.2.)

F. Previzionarea evoluției economico-financiare a instituției publice de cultură, cu o estimare a resurselor financiare ce ar trebui alocate de către autoritate, precum și a veniturilor instituției ce pot fi atrase din alte surse

În elaborarea unei prognoze în acest sens trebuie luat în calcul – pe lângă susținerea asigurată de autoritate – climatul economico-financiar și, implicit, cel socio-politic instabil pe plan național, european și mondial ca factor de nesiguranță generală.

Acest lucru, corelat cu modificarea condițiilor de mediu, poate impune revizuirea planificărilor bugetare deja existente și aflate eventual în derulare. Condițiile de mediu pot însemna în acest caz, printre altele, lansarea unui program strategic guvernamental, aprobarea unei noi politici publice, modificarea sau aprobarea unor noi acte normative, rezultatele unor evaluări intermediare sau finale; toate acestea pot conduce la adaptări, modificări sau restructurări ale programelor bugetare. De aceea se poate considera că un program bugetar aflat în implementare nu este o formă totalmente fixă. Păstrarea neschimbată a planificării bugetare atunci când circumstanțele nu mai permit acest lucru va conduce întotdeauna la producerea de pierderi. (cf. Ionică, Pîrvu: *Planificarea bugetară publică* – CPPC, București, 2009, pag. 8.)

Bineînțeles, în toate previziunile și planificările trebuie să existe elemente fundamentale ale structurilor strategice, ca puncte fixe ale activităților proiectate. În cele ce urmează, voi enumera cele mai importante dintre acestea, cu datele aferente.

1. Proiectul de buget de venituri și cheltuieli pe perioada managementului:

- mii lei

Nr. crt.	Categorii	2027	2028	2029	2030	2031
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1.	TOTAL VENITURI, din care					
	1.a. venituri proprii, din care					
	1.a.1. venituri din activitatea de bază*					
	1.a.2. surse atrase	3-6	3-6	3-6	3-6	3-6
	1.a.3. alte venituri proprii**					
	1.b subvenții/alocații	2.934	2.960	2.980	3.000	3.020
	1.c. alte venituri					

2.	TOTAL CHELTUIELI, din care	2.934	2.960	2.980	3.000	3.020
	2.a. Cheltuieli de personal, din care	2.159	2.200	2.250	2.300	2.350
	2.a.1. Cheltuieli cu salariile	2.130	2.140	2.180	2.200	2.220
	2.a.2. Alte cheltuieli de personal					
	2.b. Cheltuieli cu bunuri și servicii, din care	775	790	810	830	850
	2.b.2. Cheltuieli pentru proiecte					
	2.b.3. Cheltuieli cu colaboratorii					
	2.b.4. Cheltuieli pentru reparații curente	35	37	39	41	43
	2.b.5. Cheltuieli de întreținere					
	Alte cheltuieli cu bunuri și servicii	145	145	147	150	152
	2.c. Cheltuieli de capital	100	120	125	130	140

*Venituri din activitatea de bază (virate în contul autorității)

– lei

An	Taxă de înscriere	Penalități	Închirieri de spații	Închirieri de spații	Multiplăcări, stocări documente	Recuperare valoare cărți pierdute	Total venituri
2027	3.067	3.102	49.950	140	8		56.141
2028	3.100	3.200	50.000	150	10		56.320
2029	3.150	3.250	50.100	155	10		56.520
2030	3.150	3.250	50.150	160	10		56.570
2031	3.200	3.300	50.200	165	10		56.720

Cele planificate mai sus nu iau în considerare actualizarea tarifelor instituției, care trebuie făcută, conform legii, anual, luând în calcul rata inflației, ori la intervale decise de conducerea instituției, și în funcție de realitățile socio-economice locale, regionale și naționale. De asemenea nu iau în considerare nici renunțarea potențială la practicarea anumitor tarife legate de servicii. Fiind prea

multe necunoscute în acest sens, nu mă voi referi aici la data următoarei actualizări de tarife sau la potențiale renunțări la tarife, dar acestea vor influența cifrele preconizate mai sus.

******Instituția nu dispune de venituri proprii, de aceea în această secțiune a tabelului de venituri și cheltuieli semnalez bugetul aprobat de autoritate pentru funcționarea instituției, venitul realizat din activitatea de bază (virat în întregime în contul autorității), respectiv sursele atrase, toate fiind estimări.

În privința veniturilor propuse a fi atrase, acestea vor viza în principal programele, proiectele și acțiunile cultural-educative ale instituției, și sunt planificate a fi atrase în condițiile prezentate în cap. D, pct. 4. Suma preconizată că va fi atrasă anual este de cel puțin 5000 RON.

2. numărul estimat al beneficiarilor pentru perioada managementului:

2.1. la sediu: 70.000

2.2. în afara sediului: 40.000

3. programul minimal estimat pentru perioada de management aprobată:

Pentru detalii a se vedea Anexa 1. a prezentului proiect de management, care nu va fi inserată aici din rațiuni de concizie și tehnice (așezarea verticală a paginii se combină dificil cu cea orizontală).

Cele mai importante două programe anuale, valabile pentru fiecare an al perioadei proiectului de management, având fiecare mai multe proiecte și acțiuni componente, sunt cele de mai jos, ambele vizând cele două laturi esențiale ale funcționării bibliotecii, și

anume serviciile legate de carte și documente de lectură și de studiu (conform conceptului „lifelong learning”), respectiv serviciile informațional-culturale, de îmbinare a socialului cu spiritualul.

1. *„Könyvtár az időben / Biblioteca și timpurile”*: Program multianual de acțiuni și proiecte cuprinzând *prezentări de carte, întâlniri cu scriitori și cu redacții ale unor edituri și/sau reviste culturale, concursuri și cluburi literar-culturale, creative și de artă meșteșugărească pentru elevi, tabără de lectură, concerte cu implicații literare, maraton al lecturii, prelegeri, discuții profesionale și reprezentații (de istorie, politologie, etnografie, antropologie, literatură și muzică etc.), susținute periodic de universitari și oameni de cultură, abordând teme de interes major din diverse domenii (seria compune prin conceptul său o „universitate a cunoașterii complexe”, accesibilă unui public larg și variat, datorită temelor alese), constituindu-se toate în instrumente de fidelizare a publicului, de atragere a unui segment de public nou, respectiv de accentuare în conștiința comunității a imaginii bibliotecii, înțeleasă ca centru cultural și informațional.*

În această serie se includ și programele care se organizează cu ocazia sărbătorilor de iarnă și a diferitelor zile tematice (Ziua Culturii Maghiare, Ziua Culturii Române, Ziua Liricii, Ziua Copiilor, Ziua Bibliotecarilor, Ziua Basmului Popular etc.), cât și cele vizând aniversările cu rezonanță în conștiința colectivă. Tot aici figurează și evenimentele culturale prilejuite de Zilele Sf. Gheorghe, de festivalul de arte contemporane pulzArt, de Zilele Ținutului Secuiesc, la care instituția este parte activă, cât și acțiunile care promovează serviciile și oferta bibliotecii. De asemenea este vorba în această categorie și de întâlnirile profesionale potențiale cu delegații de la biblioteci din țară și din străinătate, respectiv cheltuieli cu organizarea unor consfătuiri și training-uri profesionale pentru bibliotecarii publici din județ.

2. *Târgul de carte și festivalul de literatură contemporană Sepsibook*: Este o sărbătoare a culturii scrise și a întâlnirii cu cartea, o experiență literară și comunitară veritabilă, care aduce anual la Arena Sepsibook cea mai bună producție editorială din zonă și din țară, creând o oportunitate pentru autorii din România și Ungaria, dar și din alte țări, de a se conecta între ei și cu cititorii lor, la granița dintre culturi. Este singurul târg de carte din regiune care se angajează într-un dialog literar-artistic în maghiară și română, oferind un program și o selecție de cărți multilingve, cu cca. 90 de puncte de program și cca. 100 de invitați la fiecare ediție. Totodată este un catalizator cultural pentru a transmite experiențe și valori durabile din generație în generație, proiectând și potențând toate străduințele de organizator cultural ale instituției, oferind în linii mare aceleași tipuri de acțiuni culturale care sunt enumerate la blocul anterior.

Sepsibook s-a dovedit a fi foarte bine primit de către public, având la prima ediție cca. 7000 de vizite pe parcursul desfășurării sale, la a cincea ediție deja aproape 13.000, cât și un program cultural atractiv pentru toate categoriile de public, dar și exigent în selecție. În conceptul său un loc primordial îl au copiii și tinerii, respectiv generațiile întrepătrunse: familia.

Bugetul estimat, care trebuie alocat pentru programul minimal: 750.000 de lei.

14 octombrie 2026, Sfântu Gheorghe

Dr. Szonda Szabolcs PhD

ANEXA NR. 1.: PROGRAM MINIMAL ANUAL ESTIMAT

1. Denumirea instituției: Biblioteca Județeană „Bod Péter”, Sf. Gheorghe, jud. Covasna”

2. Lista programelor și proiectelor culturale proprii prevăzute în proiectul de management pentru perioada de management de la 01. 11. 2026 la 31. 10. 2031.

Cele mai importante două programe anuale, valabile pentru fiecare an al perioadei proiectului de management, având fiecare mai multe proiecte și acțiuni componente (fiind urmărite în concepție multianuală, în sensul realizării lor printr-o planificare flexibilă, în funcție de disponibilitatea invitaților și de propunerile neluate în calcul, dar ivite pe parcurs și importante pentru programul minimal), sunt cele de mai jos. Publicul-țintă al ambelor programe este familia, atât în mod diferențiat, privind membrii săi de diferite vârste, cât și, prin asocierea acestora, în ansamblul ei. Între elementele și protagoniștii luați în calcul în cadrul celor două programe pot exista interferențe, în funcție de concepția și tema agreată de invitat, după consultările desfășurate între acesta și instituție, cele stabilite în privința modalității de concretizare a acțiunii plasând invitatul, în unele cazuri, dintr-un bloc de acțiuni în celălalt și invers.

Tabelul de mai jos, fără să fie exhaustiv, oferă exemple concrete pentru tipurile de acțiuni și proiecte din care se compune – conform planificării, pe întreaga durată a proiectului de management – oferta culturală a instituției în materie de acțiuni destinate publicului său. Este gândit ca o structură care se adaptează anual atât situației generale sociale, condițiilor și posibilităților financiare și logistice existente sau create, cât și oportunităților, propunerilor de colaborare ivite pe parcurs.

Nr. crt.	Program	Scurtă descriere a programului	Nr. proiecte în cadrul programului	Denumirea proiectului	Buget prevăzut pe program (lei)
Anul 2026–2027					
1.	„Könyvtár az időben / Biblioteca și timpurile”	Program multianual de acțiuni și proiecte cuprinzând <i>prezentări de carte, întâlniri cu scriitori și cu redacții ale unor edituri și/sau reviste culturale, concursuri și cluburi literar-</i>	25	Întâlnire cu scriitorii invitați de onoare la Târgul de Carte Internațional de la Tg. Mureș – în perioada 12–15 noiembrie 2026	500

		culturale, creative și de artă meșteșugărească pentru elevi, tabără de lectură, concerte cu implicații literare, maraton al lecturii, prelegeri, discuții profesionale și reprezentații (de istorie, politologie, etnografie, antropologie, literatură și muzică etc.), susținute periodic de universitari și oameni de cultură, abordând teme de interes major din diverse domenii (seria compune prin conceptul său o „universitate a cunoașterii complexe”, accesibilă unui public larg și variat, datorită temelor alese), constituindu-se toate în instrumente de fidelizare a publicului, de atragere a unui segment de public nou, respectiv de accentuare în conștiința comunității a imaginii bibliotecii, înțeleasă ca centru cultural și informațional. În această serie se includ și programele care se organizează cu ocazia sărbătorilor de iarnă și a diferitelor zile tematice (Ziua Culturii Maghiare, Ziua Culturii Române, Ziua Liricii, Ziua Copiilor, Ziua Bibliotecarilor, Ziua Basmului Popular etc.), cât și cele vizând aniversările cu rezonanță în conștiința colectivă. Tot aici figurează și evenimentele			
--	--	---	--	--	--

		culturale prilejuate de Zilele Sf. Gheorghe, de festivalul de arte contemporane pulzArt, de Zilele Ținutului Secuiesc, la care instituția este parte activă, cât și acțiunile care promovează serviciile și oferta bibliotecii. De asemenea este vorba în această categorie și de întâlnirile profesionale potențiale cu delegații de la biblioteci din țară și din străinătate, respectiv cheltuieli cu organizarea unor consfătuiri și training-uri profesionale pentru bibliotecarii publici din județ.			
				Întâlnire cu publicul a scriitorului și poetului Karácsonyi Zsolt – noiembrie 2026	600
				Concursul de lectură și de creativitate, destinat elevilor de cl. 5–8. din jud. Covasna și Brașov, <i>Könyvkaland / Aventurile lecturii</i> , ediția 2026	1000
				<i>Povești de Advent</i> : concurs de lectură pentru copii, decembrie 2026	700
				Ziua Culturii Naționale, Ziua Culturii Maghiare: întâlnire cu scriitorul Lakatos Mihály și cu scriitoarea Gabriela Adameșteanu – 15, 22 ianuarie 2027	900
				Seara literară a Editurii Kriterion (Cluj) și Tracus Arte (București),	1000

				prezentări de carte – februarie 2027	
				Programe comemorative ale revoluției pașoptiste – martie 2027	500
				Prezentul presei culturale: întâlnire cu redacția săptămânalelor <i>Observator Cultural</i> și <i>Dilema Veche</i> (București), <i>Vatra</i> (Tg. Mureș), <i>Korunk</i> , <i>Helikon</i> (Cluj) – martie 2027	800
				Ziua Internațională a Cărții pentru Copii: program literar cu concursul editurii Gutenberg (Miercurea-Ciuc) și Nemira (București) – aprilie 2027	500
				Ziua Liricii Maghiare: întâlnire pentru liceeni cu poetul André Ferenc și redacția revistei literare <i>Látó</i> (Tg. Mureș) – aprilie 2027	800
				Program dedicat Zilei Internaționale a Egalității de Șanse, destinat persoanelor cu deficiențe vizuale – 10 mai 2027	300
				Programe culturale în aer liber, pentru copii (de Ziua Copilului), întâlnire cu reprezentanții editurii Koinónia (Cluj) și Art (București) – 1 iunie 2027	1300
				Concurs cultural și de creație, respectiv tabără de lectură pentru elevi de gimnaziu – iunie–iulie 2027	1000
				Seară literară în memoria poetilor și scriitorilor din Sf. Gheorghe, Bogdán László și Farkas Árpád –	500

				septembrie 2027	
				Program pentru copii de Ziua Basmului Popular – 30 septembrie 2027	500
				Maraton al lecturii – instrument de fidelizare a publicului și de atragere de noi utilizatori / cititori – octombrie 2027	500
				Întâlnire cu invitații Târgului de Carte Internațional de la Tg. Mureș – noiembrie 2027	1000
				Sărbători de iarnă printre cărți, concursul <i>Povești de Advent</i> – decembrie 2027	1000
				Clubul de lectură pentru elevi <i>Csodalámpa / Lampa magică</i> – mai multe ediții, în timpul vacanțelor școlare	1500
				Programul <i>Könyvkelengye / La drum cu lectură</i> + Clubul mamei și al copilului	1500
2.	SepsiBook	Târg de carte și festival de literatură contemporană, o sărbătoare a culturii scrise și a întâlnirii cu cartea, o experiență literară și comunitară veritabilă, care aduce anual în oraș cea mai bună producție editorială din zonă și din țară, creând o oportunitate pentru autorii din România și Ungaria, dar și din alte țări, de a se conecta între ei și cu cititorii lor, la granița dintre culturi. Este singurul târg de carte din	80	Dintre invitații preconizați: Bosnyák Viktória, Dragomán György, Kollár Árpád, Milbacher Róbert, Terézia Móra, Rácz Zsuzsa, Tóth Krisztina, Vida Gábor – Gianina Cărbunariu, Mircea Groza, Victoria Pătrașcu, Adina Popescu, Mihai Radu, Dan Sociu, Robert Șerban și mulți alții.	130.000

		regiune care se angajează într-un dialog literar-artistic în maghiară și română, oferind un program și o selecție de cărți multilingve la fiecare ediție. Totodată este un catalizator cultural pentru a transmite experiențe și valori durabile din generație în generație, proiectând și potențând toate străduințele de organizator cultural ale bibliotecii. SepsiBook oferă un program cultural atractiv pentru toate categoriile de public, dar și exigent în selecție. În conceptul său un loc primordial îl au copiii și tinerii, respectiv generațiile întrepătrunse: familia.			
Anul 2028					
1.	„Könyvtár az időben / Biblioteca și timpurile”	Prezentarea programului a se vedea la începutul tabelului (secțiunea dedicată perioadei 2026–2027)	25	Întâlniri cu poeți, scriitori, traducători, esești din România și din Ungaria: Aczél Dóra, Bartis Attila, Darvasi László, D. Tóth Kriszta, Szentesi Éva, Fekete Vince, Haklik Norbert, Sohonyai Edit, Tamás Dénes, Radu Paraschivescu, Adelin Petrișor, Carmen Tiderle, Vámos Miklós ș. a.	6000
				Seri editoriale: Bookart, Charmides, Curtea Veche, Erdélyi Híradó, Paralela 45, Polirom, etc.	2500
				Concurs pentru elevi și tabără de lectură și de artă meșteșugărească	2000

				Concursuri de lectură, de documentare și creative pentru elevi	1500
				Spectacol literar-muzical: grupul Marfă cu diamante, coordonat de scriitorul Dan Mircea Cipariu	1000
				Expoziție literară Janikovszky Éva și Lázár Ervin, în parteneriat cu Editura Móra din Budapesta	2000
				Clubul de lectură pentru elevi <i>Csodalámpa / Lampa magică</i> – mai multe ediții, în timpul vacanțelor școlare	1500
				Programul <i>Könyvkelengye / La drum cu lectură</i> + Clubul mamei și al copilului	1500
			6	Întâlnire și discuție cu neurobiologul Freund Tamás (Ungaria)	800
				Prelegere susținută de profesorul universitar Gyéresi Júlia	700
				Prelegere susținută de profesorul universitar și istoricul literar Egyed Emese	500
				Program al Radioului Literar din Budapesta: poezii contemporane	1000
2.	SepsiBook	Prezentarea programului a se vedea la începutul tabelului (secțiunea dedicată perioadei 2026–2027)	80	Printre invitații preconizați: Garaczi László, Grecsó Krisztián, Kiss Ottó, Rakovszky Zsuzsa, David Szalay, Tisza Kata, Varró Dániel, Zágoni Balázs – Șerban Foartă, Florina Ilis, Andreea Răsuceanu, Simona Popescu ș. a.	130.000

Anul 2029					
1.	„Könyvtár az időben / Biblioteca și timpurile”	Prezentarea programului a se vedea la începutul tabelului (secțiunea dedicată perioadei 2026–2027)	25	Întâlniri cu poeți, scriitori, traducători, esești din România și din Ungaria: Irina Binder, Fejős Éva, Forgách András, Parti Nagy Lajos, Rényi Ádám, Szabó Róbert Csaba, Temesi Ferenc, Lucian Dan Teodorovici ș. a.	6000
				Seri editoriale: Cartea Românească, Hargita Kiadóhivatal, Humanitas, Irodalmi Jelen, Magvető, Mentor Könyvek, Scolar	2500
				Concurs pentru elevi, urmat de tabără de lectură și de artă meșteșugărească	2000
				Concursuri de lectură, de documentare și creative pentru elevi	1500
				Oră inedită de literatură, în cadrul Zilei inversate și deschise în bibliotecă (profesori invitați susțin câte o prelegere tematică în incinta bibliotecii, într-un cadru colocvial, atât pentru elevi din mai multe școli, cât și pentru cei interesați)	500
				Cartea – obiect artistic: expoziție din creații de artă plastică și fotografică covăsnene, având ca temă cartea- obiect (rezultat al unei acțiuni artistice și de creație inițiate în prealabil)	2000
				Programul <i>Könyvkelengye</i> / <i>La drum cu lectură</i> + Clubul mamei și	1000

				al copilului	
				Clubul de lectură pentru elevi <i>Csodalámpa / Lampa magică</i> – mai multe ediții, în timpul vacanțelor școlare	1000
				Prelegere susținută de cercetătorul Pritz Péter	1000
				Prelegere susținută de jurnalista Sabina Fati	700
2.	SepsiBook	Prezentarea programului a se vedea la începutul tabelului (secțiunea dedicată perioadei 2026–2027)	80	Printre invitații preconizați: Csáky Zoltán, Kellerwessel Klaus, Mérő László, Pion István, Tari Annamária, Véssey Miklós – Ana Blandiana, Ion Mureșan, Lavinia Trifan, Vlad Zografi	130.000
Anul 2030					
1.	„Könyvtár az időben / Biblioteca și timpurile”	Prezentarea programului a se vedea la începutul tabelului (secțiunea dedicată perioadei 2026–2027).	25	Întâlniri cu poeți, scriitori, traducători, esești din România și din Ungaria: Ștefan Agopian, Kemény István, Florin Lăzărescu, Viorel Marineasa, Márton László, Péterfy Gergely, Péterfy Novák Éva, Selyem Zsuzsa, Tallér Edina, Ugron Zsolna, Závada Pál ș. a.	6000
				Seri editoriale: Rao, Charmides, Kalligram, Móra, Pont	2500
				Concurs pentru elevi, urmat de tabără de lectură și de artă meșteșugărească	2200
				Concursuri de lectură, de documentare și creative pentru elevi (de exemplu: Cea mai sugestivă	2500

				prezentare de carte – concurs pentru elevi, având ca obiectiv redactarea celei mai sugestive prezentări de carte – celui mai elaborat sinopsis –, desfășurat atât în spațiul bibliotecii, cât și în cel virtual, urmat de prezentare publică a acestor scrieri)	
				Literatura: produs cultural sau menire? – Consfătuirea reprezentanților cercurilor literare și de cultură din jud. Covasna, cu reflecții asupra întrebării din titlu și lecturi literare	1000
				Programul <i>Könyvkelengye</i> / <i>La drum cu lectură</i> + Clubul mamei și al copilului	1000
				Clubul de lectură pentru elevi <i>Csodalámpa</i> / <i>Lampa magică</i> – mai multe ediții, în timpul vacanțelor școlare	1000
2.	SepsiBook	Prezentarea programului a se vedea la începutul tabelului (secțiunea dedicată perioadei 2026–2027).	80	Printre invitații preconizați: Bod Péter Ákos, Boldizsár Ildikó, Pásztohy Panka, Ana Rotea, Irene Sola, Spiró György, Tatiana Țibuleac, Visky András, Voloncs Attila ș. a.	130.000
Anul 2031					
1.	„Könyvtár az időben / Biblioteca și timpurile”	Prezentarea programului a se vedea la începutul tabelului (secțiunea dedicată perioadei 2021–2022).	25	Întâlniri cu poeți, scriitori, traducători, esești din România și din Ungaria: Adorjáni Panna, Bagossy László, Bödőcs Tibor,	6000

				Radu Pavel Gheo, Finy Petra, Kukorelly Endre, Nyulász Péter, Marta Petreu, Schein Gábor, Szijj Ferenc, Török Ábel, Zoltán Gábor	
				Seri editoriale: Komp-Press, Polis, Pro Print, Státus, editurile din Sf. Gheorghe și din județul Covasna	2500
				Concurs pentru elevi, urmat de tabără de lectură și de artă meșteșugărească	2500
				Concursuri de lectură, de documentare și creative pentru elevi	2000
				Spectacol literar-muzical: Sárík Péter și Karafiáth Orsolya	2000
				Concurs pentru rebusiști (de cultură generală) – cu ocazia Zilei Mondiale a Rebusiștilor: prezentare a celor mai în vogă tipuri de rebus, concurs de dezlegare a rebusurilor	1000
				Programul <i>Könyvkelengye</i> / <i>La drum cu lectură</i> + Clubul mamei și al copilului	1000
				Clubul de lectură pentru elevi <i>Csodalámpa</i> / <i>Lampa magică</i> – mai multe ediții, în timpul vacanțelor școlare	1000
2.	SepsiBook	Prezentarea programului a se vedea la începutul tabelului (secțiunea dedicată perioadei 2026–2027).	80	Printre invitații preconizați: Narine Abgarjan, Bánki Béni, Ema Cojocaru, Mihaela Michailov, Oana Paler, Péntek János, Petrányi Zsolt, Székely Csaba, Tóth Marcsi, Matei Vișniec	130.000

Mențiune: În cazul participării instituționale la ani tematici / memoriali inițiați pe plan local sau regional, poate fi nevoie de resurse financiare suplimentare pentru instituție, față de cele semnalate mai sus și însumate mai jos, de aceea ne rezervăm dreptul să le solicităm, după caz.

Alte proiecte planificate, inedite pentru instituție sau care nu figurează constant în tabelul de mai sus, de organizat cu o anumită periodicitate (2026–2031)

Denumirea proiectului	Descrierea proiectului
Marcarea Zilei Liricii Maghiare	Întâlnire cu poeți maghiari
Marcarea Zilei Copilului (1 iunie)	Concursuri și alte programe în aer liber (spectacole, cercuri de artă meșteșugărească etc.) – cu regularitate anuală
Participare la Zilele Sf. Gheorghe și la alte evenimente culturale similare (festivalul pulzArt, Zilele Ținutului Secuiesc etc.)	Întâlniri cu publicul a unor autori de beletristică, vizite tematice în bibliotecă, prezentări ale activităților instituției, concursuri și alte programe în aer liber (spectacole, cercuri de artă meșteșugărească etc.) – cu regularitate anuală
Cerc metodic pentru bibliotecari	Împărtășirea experiențelor profesionale ale participanților, consfătuiri, tratarea unor probleme comune, prezentări de carte etc. (cu regularitate anuală pentru bibliotecarii din jud. Covasna, cu regularitate mai mică pentru sfera mai largă)

Sărbători de iarnă în compania cărților	Evocarea unor obiceiuri și datini folclorice legate de sărbătorile de iarnă, programe culturale și literare destinate copiilor și elevilor, jocuri tematice (cu regularitate anuală)
Evenimente culturale aniversare și a Zilei Culturii Maghiare, Zilei Culturii Române, Zilei Bibliotecarilor etc.	Marcarea unor evenimente fundamentale din istorie, cultură și literatură prin diferite modalități (cu regularitate ocazională).
Clubul istoriei și culturii regionale	Trecutul orașului Sf. Gheorghe și al județului Covasna: prelegeri, dezbateri, concursuri
Maratonul lecturii	Ansamblu tematic de lecturi publice voluntare, pe baza unor fragmente alese de participanți, cu concursul unor artiști invitați
Prezență în piața centrală a orașului cu materiale promoționale referitoare la serviciile bibliotecii și cu posibilitatea de înscriere și împrumut-restituire pe loc (bibliotecă mobilă)	Popularizare a serviciilor instituției, intensificare a utilizării acesteia.
Tudomány és köznapi valóság / Știința și realitatea cotidiană	Suită de consfătuire cu public a tinerilor cercetători covăsneni, prezentări de carte și discuții
Sport a kultúraban, kultúra a sportban / Sportul și cultura	Interferențe între practica de azi a sporturilor și cultură,

	figuri remarcabile care au avut de-a face cu ambele domenii, maniere comune în cele două sfere etc.
Programele de bibliotecă mobilă pentru școli; clubul de meșteșugărit pentru copii și adulți; programele cultural-educative ale Filialei.	A se vedea capitolul D., subcapitolul 2. al proiectului de management.
Inițierea treptată, și printr-o anumită conectare la cele existente, ale unor programe din aria de acțiune a instituției, dar neconcretizate până acum ori nu într-o formă adaptată îndeajuns cerințelor actuale ale publicului: - club de discuții în limbi străine; - club de lectură pentru elevi de gimnaziu și pentru cititori adulți; - club-atelier de științele naturii; - serie de prelegeri și activități de tip atelier, cu schimb de experiențe, despre adolescenți, pentru adolescenți și părinții lor (laolaltă cu recomandări de lectură specifice, pentru tineri, în variate domenii: ecologie, alimentație sănătoasă, coabitare cu persoane cu handicap etc.) - jocuri și concursuri de lectură pentru liceeni.	De elaborat odată cu concretizarea planurilor aferente.

Bugetul alocat pentru Programul minimal (01. 11. 2026 – 31. 10. 2031): 750.000 de lei

Instituția
Biblioteca Județeană „Bod Péter”

Autoritatea
Reprezentanți legali

.....
Compartimentul economic,

Manager,
Szonda Szabolcs

.....
Compartimentul de specialitate în domeniul de activitate al instituției,

.....

.....
Compartimentul de specialitate în domeniul managementului instituțiilor de cultură (acolo unde acestea există),

LS

.....
LS